

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANKARA ALTINDAĞ BELEDİYESİ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	2
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	4
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	21
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	22
8.	EKLER.....	59

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2017 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu

Tablo 2: 2017 Yılı Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu

Tablo 3: Tahsilat Oranı Düşük Katılma Payı ve Vergiler Tablosu

Tablo 4: Altındağ Belediyesi 31.12.2017 Tarihli Bilançosu

Tablo 5: Altındağ Belediyesi 2017 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu

Tablo 6: Altındağ Belediyesi 2017 Yılı Nakit Akım Tablosu

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Altındağ Belediyesi tahakkuk esaslı muhasebe sistemini uygulamaktadır. Muhasebe sistemi Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir. Kurumun 2017 yılına ilişkin mali verileri aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2017 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu

KOD	AÇIKLAMA	Tahmini Bütçe (TL)	Gerçekleşen Bütçe (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
830	BÜTÇE GİDERLERİ	311.500.000,00	291.608.190,81	93,61
830.1	Personel Giderleri	26.397.249,00	26.815.264,79	101,58
830.2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	4.474.474,00	3.840.949,21	85,84
830.3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	116.404.190,00	112.832.466,93	96,93
830.4	Faiz Giderleri	3.000.000,00	219.198,80	7,31
830.5	Cari Transferler	11.647.341,00	12.664.282,78	108,73
830.6	Sermaye Giderleri	135.576.746,00	135.236.028,30	99,75
830.7	Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
830.8	Borç Verme	0,00	0,00	0,00
830.9	Yedek Ödenekler	14.000.000,00	0,00	0,00

Tablo 2: 2017 Yılı Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu

KOD	AÇIKLAMA	Tahmini Bütçe (TL)	Gerçekleşen Bütçe (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
800	BÜTÇE GELİRLERİ	260.351.000,00	277.806.110,48	106,70
800.1	Vergi Gelirleri	80.227.000,00	73.083.636,21	91,10
800.3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	17.889.000,00	23.485.121,12	131,28
800.4	Alman Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	0,00	10.228.939,96	0,00
800.5	Diğer Gelirler	100.235.000,00	108.391.598,90	108,14
800.6	Sermaye Gelirleri	62.000.000,00	62.616.814,29	100,99
810	BÜTÇE GELİRLERİNDEN Ret ve İadeler	351.000,00	10.822.314,69	3.083,28
810.01	Vergi Gelirleri (-)	116.000,00	152.491,91	131,46
810.03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri (-)	35.000,00	108.021,22	308,63
810.05	Diğer Gelirler (-)	130.000,00	333.112,66	256,24
810.06	Sermaye Gelirleri (-)	70.000,00	10.228.688,90	14.612,41
Borçlanma Tutarı		0,00	0,00	0

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile İdare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Taşınmaz Kayıt İşlemlerinin Tamamlanmaması

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 'Amaç' başlıklı 1'inci maddesinde;

"Bu Yönetmeliğin amacı; genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı ve Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir."

'Kapsam' başlıklı 2'nci maddesinde;

"Bu Yönetmelik, genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı ve Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları kapsar."

'Kayıt ve Kontrol İşlemleri' başlıklı 5'inci maddesinde;

"(1) Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır.

(2) Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlar maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınır.

...

(3) Taşınmazların rayiç değeri; maliki kamu idaresince, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında olanlar ise bu idarelerce tespit edilir.

(4) Taşınmazların kayıtlara alınan değeri, 3/5/2005 tarihli ve 2005/8844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre güncellenir.

(5) Kayıt işlemleri; taşınmaz giriş ve çıkış kayıtlarının tutulması ve ilgili cetvellere kaydedilmesi süreçlerini kapsar. ..."

Yönetmelik'in 'Taşınmazların numaralandırılması' başlıklı 8'inci maddesinde;

"Kamu idarelerince kaydedilen her taşınmaz için daha önce belirlenmiş taşınmaz numarası var ise bu taşınmaz numarası, yoksa kamu idarelerinin belirleyeceği taşınmaz numarası verilir."

'Cins tashihlerinin yapılması' başlıklı 10'uncu maddesinde ise;

"(1) Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır. Kamu idareleri taşınmazların cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar.

(2) Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin mali yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır." hükümleri yer almış, 9'uncu maddesinde ise taşınmazların dosyalama işleminin nasıl yapılacağına dair bilgilere yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri incelendiğinde görüleceği üzere:

Yönetmelik'in 1 ve 2'nci maddelerinde, Yönetmelik'in amaç ve kapsamı tanımlanmış; genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı ve Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydının ve icmal cetvellerinin düzenlenmesinin Bu Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslarda yapılacağı kayıt altına alınmıştır. Yönetmelik'in 5'inci maddesinde de kayıt ve kontrol işlemleri tanımlanmış, taşınmazların hangi değerle kayıtlara alınacağı ifade edilmiş ve değer güncellenmesinin ise Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yapılacağı belirtilmiştir.

Ayrıca, söz konusu Yönetmelik'in 8'inci maddesinde belirtilen şekliyle taşınmazların numaralandırılması, 9'uncu maddede belirtilen şekliyle de dosyalanması gerekmektedir. Yönetmelik'in 10'uncu maddesinde ise taşınmazların cins tahsislerinin yapılması işlemleri düzenlenmiştir. Dolayısıyla fiili durumun tespiti amacıyla cins tashihi işlemlerinin de yapılması gerekmektedir.

Yönetmelik'te belirtilen şekliyle kayıt işlemleri yapılırken kullanılacak kayıt formlarının örnekleri de mevzuat ekinde yer almış ve geçici 1'inci maddede ise tüm bu taşınmaz kayıt işlemlerinin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerektiği ifade edilmiştir.

Netice olarak, taşınmaz tapu bilgilerinin temin edilerek İdarenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımındaki taşınmazların fiili envanterin yapılması, ilk girişlerin emlak değeri üzerinden yapılarak maliyet bedeli ve rayiç bedel çalışmasından sonra yeniden değerlendirilmesi, her bir taşınmaz için numaralandırma, dosyalama ve cins tashihi işlemleri ile taşınmaz kayıt işlemlerinin gerçekleştirilmesi, taşınmaz icmal cetvellerinin konsolide edilmesi, bütün işlemlerin Yönetmelik'te belirtilen tarih itibariyle tamamlanması ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği gereği taşınmazların son haliyle mali tablolarda yer alan ilgili hesaplarda gösterilmesi gerekmektedir.

Diğer yandan,6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1'inci maddesinde;

“1) Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Ordu, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa ve Van illerinde, sınırları il mülki sınırları olmak üzere aynı adla büyükşehir belediyesi kurulmuş ve bu illerin il belediyeleri büyükşehir belediyesine dönüştürülmüştür.

(2) Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, Erzurum, Gaziantep, İzmir, Kayseri, Konya, Mersin, Sakarya ve Samsun büyükşehir belediyelerinin sınırları il mülki sınırlarıdır.

(3) Birinci ve ikinci fıkrada sayılan illere bağlı ilçelerin mülki sınırları içerisinde yer alan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı buldukları ilçenin belediyesine katılmıştır.

(4) İstanbul ve Kocaeli il mülki sınırları içerisinde bulunan köylerin tüzel kişiliği kaldırılarak bağlı buldukları ilçe belediyesine mahalle olarak katılmıştır.

(5) Birinci, ikinci ve dördüncü fıkrada sayılan illerdeki il özel idarelerinin tüzel kişiliği kaldırılmıştır.

(6) Birinci ve ikinci fıkrada sayılan illerin bucakları ve bucak teşkilatları kaldırılmıştır.“

Geçici 1'inci maddesinin 3 numaralı fıkrasında;

"1 inci maddeye göre tüzel kişilikleri kaldırılan belediye ve köylerin personeli, her türlü taşınır ve taşınmaz malları, hak, alacak ve borçları, komisyon kararıyla ilgisine göre bakanlıklara, büyükşehir belediyesi, bağlı kuruluşu veya ilçe belediyesine devredilir. Devir işlemi ilk mahalli idareler genel seçimi itibarıyla uygulamaya konulur."

Aynı maddenin 5 numaralı fıkrasında;

"Bu Kanun ile tüzel kişilikleri kaldırılan il özel idarelerinin her türlü taşınır ve taşınmaz malları, hak, alacak ve borçları, komisyon kararıyla ilgisine göre bakanlıklara, bakanlıkların bağlı veya ilgili kuruluşları ile bunların taşra teşkilatına, valiliklere, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığına, büyükşehir belediyesine ve bağlı kuruluşuna veya ilçe belediyesine devredilmesine karar verilir. Devir işlemi, yapılacak ilk mahalli idareler genel seçimi tarihinde uygulamaya konulur..." hükümleri yer almaktadır.

6360 sayılı Kanun'la tüzel kişilikleri kaldırılan özel idare, belediye ve köylerin İdareye intikal eden taşınmazları var ise, taşınmaz kayıt çalışmalarında dikkate alınması gerekmektedir.

İdarenin 2017 yılı taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde, Yönetmelik'te belirtilen taşınmazların tespit, numaralandırma, dosyalama, cins tashihi ve yeniden değerlendirme işlemlerinin tamamlanamadığı anlaşılmıştır.

Belirtilen kayıt işlemlerin tamamlanmaması nedeniyle, 2017 yılı mali tablolarındaki Maddi Duran Varlık Hesaplarında hataya sebebiyet verilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu konusu taşınmaz kayıt işlemlerinin tamamlanması yönünde; Belediyemiz taşınmazlarının tapu bilgilerine göre, veri girişlerine devam edilmektedir.

Belediyemiz mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımdaki taşınmazların; ilgili yönetmelik kapsamında tespit, numaralandırma, dosyalama, cins tashihi ve yeniden değerlendirme işlemleri tamamlanarak muhasebe kayıtlarına alınması sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; İdarenin taşınmaz kayıt işlemlerinin tamamlanması amacıyla tapu bilgilerine göre, veri girişlerine devam edildiği; Belediye mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımdaki taşınmazların ilgili Yönetmelik kapsamında tespit, numaralandırma, dosyalama, cins tashihi ve yeniden değerlendirme işlemlerinin tamamlanarak muhasebe kayıtlarına alınacağı belirtilmiştir.

Ancak, bulgumuzda belirtilen taşınmaz envanter çalışmalarının ve muhasebe kaydının yılı içinde yapılmaması nedeniyle 2017 yılı mali tablolarındaki 250-Arazi ve Arsalar, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri, 252-Binalar ve 253-Tesis, Makine ve Cihazlar Hesaplarının hatalı bilgi içermesine neden olunmuştur.

BULGU 2: Kamu İdarelerine Bedelli Devri Yapılan Taşınmazların Muhasebe Çıkış Kaydının Yapılmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "25 Maddi duran varlıklar" başlıklı 187'nci maddesinin (d) bendinde;

"d) Maddi duran varlıkların satılması

1) Amortisman ayrılmış olan varlıkların net değeri, kayıtlı değerden ayrılmış amortismanlar düşüldükten sonra kalan tutardır. Devir ve trampa satış hükmündedir. Maddi duran varlıkların satış işlemleri sırasında; amortisman tabii olanlarda net değeri, diğerlerinde kayıtlı değeri ile satış bedeli arasında fark olması durumunda, öncelikle oluşan olumlu veya olumsuz, ilgili varlık hesabı ve gelir veya gider hesaplarına kaydedilerek satış işlemi muhasebeleştirilir."

Aynı Yönetmelik'in "250 Arazi ve arsalar hesabı" başlıklı 189'uncu maddesinin (b) bendinde ise;

"1) Satılan arsa ve arazilerin, bir taraftan kayıtlı değeri bu hesaba, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu fark 600-Gelirler Hesabına alacak, satış bedeli 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumsuz fark 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan satış bedeli 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

...

3) Üzerine inşaat yapılmak suretiyle veya başka şekillerde arsa ve arazi vasfı ortadan kaldırılarak başka bir maddi duran varlığa dönüştürülen veya eklenen arsa ve araziler, kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, tespit edilen yeni değeri üzerinden ilgili maddi duran varlık hesabına borç, varlığın kayıtlı değeri ile yeni değeri arasında olumlu fark varsa tutarı 600-Gelirler Hesabına (olumsuz fark varsa tutarı 630-Giderler Hesabına borç) alacak kaydedilir." denilmiştir.

İdare taşınmazlarının bedelli olarak devredilmesi işlemi satış hükmünde olduğundan bedelli olarak devredilen taşınmazların yukarıda belirtildiği şekilde muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Belirtilen muhasebe kaydının yapılmaması durumunda mali tabloların hatalı bilgi içereceği açıktır.

İdarenin 2017 yılı hesabının incelenmesi neticesinde 37.838,30 TL bedel ile devredilen arsaların muhasebe kayıtlarından çıkarılmadığı, hala varlık hesabında kayıtlı olduğu tespit edilmiştir. İdarenin devrettiği taşınmazların halen mali tablolarda görünmesi nedeniyle 250-Arazi ve Arsalar hesabı 37.838,30 TL tutarında hataya neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "Emlak ve İstimlak Müdürlüğümüz tarafından yürütülen Belediyemize ait taşınmazların tespit, numaralandırma, dosyalama, cins tashihi ve yeniden değerlendirme işlemlerinin tamamlanmasından sonra; Belediyemiz taşınmazlarının muhasebe kayıtları; Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre yapılacaktır.

Uygulama sürecinde Belediyemiz taşınmazlarından bedelli bir devir yapılması durumunda gerekli muhasebe kayıtları ilgili yönetmelik çerçevesinde yapılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; İdareye ait taşınmazların tespit, numaralandırma, dosyalama, cins tashihi ve yeniden değerlendirme çalışmalarının devam ettiği, çalışma tamamlandıktan sonra, uygulama sürecinde Belediye taşınmazlarından bedelli devri yapılanların muhasebe çıkış kayıtlarının da Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde yapılacağı belirtilmiştir.

Ancak, bulgumuzda İdarenin 2017 yılı hesabının incelenmesi neticesinde diğer kamu kurumlarına bir bedel ile devredilen arsaların muhasebe kayıtlarından çıkarılmadığının tespit edildiği ifade edilmişti.

Bulgumuzda belirtilen muhasebe kaydının yılı içinde yapılmaması nedeniyle 2017 yılı mali tablolarındaki 250-Arazi ve Arsalar Hesabının hatalı bilgi içermesine neden olunmuştur.

BULGU 3: Kamu İdarelerine Bedelsiz Devri Yapılan Taşınmazların Muhasebe Çıkış Kaydının Yapılmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "252 Binalar hesabı-Hesabın işleyişi" başlıklı 193'üncü maddesinde;

"Kurumca diğer kamu idarelerine bedelsiz olarak devredilen binaların kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak; birikmiş amortisman tutarları 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına, kalanı 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir." hükmüne yer verilmiştir.

İdare taşınmazlarının bedelsiz devre konu olması durumunda yukarıda belirtildiği şekilde muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Belirtilen muhasebe kaydının yapılmaması durumunda mali tabloların hatalı bilgi içereceği açıktır.

2017 yılı hesabının incelenmesi neticesinde çeşitli kamu idarelerine 11 adet bedelsiz bina devri yapıldığı, bedelsiz devredilen binaların muhasebede kayıtlı toplam değerlerinin 20.547.404,77 TL olduğu ancak bu devirlerin muhasebe çıkış kaydının yapılmadığı tespit edilmiştir. Bu durumda, İdarenin devrettiği taşınmazların hala mali tablolarda görünmesi 252-Binalar hesabında 20.547.404,77 TL tutarında hataya neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Emlak ve İstimlak Müdürlüğümüz tarafından yürütülen Belediyemize ait taşınmazların tespit, numaralandırma, dosyalama, cins tashihi ve yeniden değerlendirme işlemlerinin tamamlanmasından sonra; Belediyemiz taşınmazlarının muhasebe kayıtları; Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre yapılacaktır.

Uygulama sürecinde Belediyemiz taşınmazlarından bedelsiz devri yapılanlar için de muhasebe kayıtlarından çıkarılmasına yönelik kayıtlar ilgili yönetmelik çerçevesinde yapılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; Belediyeye ait taşınmazların tespit, numaralandırma, dosyalama, cins tashihi ve yeniden değerlendirme çalışmalarının devam ettiği, bu çalışmaların tamamlanmasından sonra gerekli kayıtların yapılacağı; uygulama sürecinde bedelsiz devri yapılan İdare taşınmazlarının çıkış kayıtlarının da Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre yapılacağı belirtilmiştir.

Ancak, bulgumuzda İdarenin 2017 yılı hesabının incelenmesi neticesinde çeşitli kamu idarelerine 11 adet bedelsiz bina devri yapıldığı, bedelsiz devredilen binaların yılı içinde muhasebe çıkış kaydının yapılmadığının tespit edildiği ifade edilmişti.

Bulgumuzda belirtilen muhasebe kaydının yılı içinde yapılmaması nedeniyle 2017 yılı mali tablolarındaki 252-Binalar Hesabının hatalı bilgi içermesine neden olunmuştur.

BULGU 4: Önceden Satışı Yapılmış ve Satış Bedeli Tahsil Edilmiş Olan Taşınmazların Tapularının Yeni Maliklere Verilememiş Olması ve İlgili Varlık Hesaplarında Kayıtlı Olmaları

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 'Amaç' başlıklı 1'inci maddesinde,

“Bu Yönetmeliğin amacı; genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı ve Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.”

'Kayıt ve Kontrol İşlemleri' başlıklı 5'inci maddesinde;

“(1) Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır....”

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “250 Arazi ve arsalar hesabının işleyişine ilişkin 189'uncu maddesinde;

“Satılan arsa ve arazilerin, bir taraftan kayıtlı değeri bu hesaba, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu fark 600-Gelirler Hesabına alacak, satış bedeli 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumsuz fark 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan satış bedeli 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.”

“252 Binalar hesabının işleyişine ilişkin 193'üncü maddesinde ise;

“Satılan binaların, bir taraftan kayıtlı değeri bu hesaba, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumlu fark 600-Gelirler Hesabına, satış bedeli 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara, ayrılmış olan amortisman tutarları 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumsuz fark ve mevzuatı gereğince diğer kamu idareleri adına ayrılan paylar 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan satış bedelinden bütçeye gelir kaydedilmesi gereken tutar 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.” hükümleri yer almaktadır.

Kamu idareleri, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te belirtilen usul ve esaslar dahilinde taşınmaz kayıt işlemlerini tamamlamak zorundadırlar. Diğer yandan, taşınmaz envanter çalışmalarının da mali tablolara mevzuata uygun olarak aktarılması gerekmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin yukarıya alınan hükümlerinde satılan taşınmazların muhasebe kayıtlarının nasıl yapılacağı açıklanmıştır. Bu bağlamda, satışı yapılan ve satış bedeli tahsil edilen taşınmazın tapu işlemlerinin tamamlanmasına bağlı olarak muhasebe çıkış kaydının da yapılması gerekmektedir. Muhasebe çıkış kaydının ise yukarıda belirtilen Yönetmelik hükmüne göre yapılması gerektiği açıktır.

İdarenin taşınmaz kayıt çalışmalarının incelenmesi neticesinde, çeşitli yıllar itibariyle satışı yapılan ve satış bedeli tahsil edilen ancak tapu devri yapılmayan veya yapılamayan 126 adet taşınmazın yukarıda belirtilen nedenle muhasebe çıkış kaydının yapılmadığı ve hali hazırda tapuların İdare üzerine tescilli olduğu tespit edilmiştir. Mezkûr taşınmazlar fiilen maliklerinin kullanımında bulunmaktadır. Kaldı ki, bu taşınmazlar malikleri tarafından yeni bir satışa konu edilebilecektir. Bu durumda, yeni satış süreçlerinin oluşması durumunda ihtilaflı durumların da ortaya çıkması mümkündür.

Diğer yandan, maliklerin tapularını almamaları halinde emlak vergisi açısından mükellefin güncellenmemesi, verginin takip ve tahsilinin yapılmaması ve bu anlamda İdarenin kamu gelirinden mahrum bırakılması söz konusu olmaktadır.

Şöyle ki: 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Bildirim verme ve süresi" başlıklı 23'üncü maddesinde, Kanun'un 33'üncü maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı vergi değerini tadil eden nedenlerin bulunması halinde (geçici ve daimi muafiyetten faydalanılması hali dahil) emlak vergisi bildirimının verilmesinin zorunlu olduğu; Kanun'un 33'üncü maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı vergi değerini tadil eden sebeplerin doğması halinde, değişikliğin vuku bulduğu bütçe yılı içerisinde bildirilmesi gerektiği belirtilmiş olup aynı Kanun'un 33'üncü maddesinde ise, bir bina veya arazinin takvim veya ifraz edilmesi veya mükellefinin değişmesi vergi değerini tadil eden sebepler arasında sayılmıştır.

İdarenin satışını yaptığı ve satış bedelini tahsil ettiği taşınmazların tapu kayıtlarının yeni maliklerce alınmaması nedeniyle 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanun'da belirtilen yükümlülükler de yerine getirilmemiş olmaktadır. Bu nedenle, yasal düzenlemede belirtilen yükümlüklerin takibi açısından da tapu devir işlemlerinin ivedi olarak yapılması, maliklere gerekli tebliğatın yapılması buna bağlı olarak muhasebe kayıtlarının güncellenmesi gerekmektedir.

Zira, maliklere gerekli tebliğatların yapılması ve söz konusu tapu devir sürecinin hızlandırılması muhtemel hukuki ihtilafların önlenmesi açısından İdarenin yararına olacaktır.

Tapu devri yapılmayan 126 adet taşınmazın toplam satış bedeli 9.289.643,64 TL'dir. Belirtilen tapu devir işlemlerinin tamamlanmaması nedeniyle, 2017 yılı mali tablolarında yer alan (250-Arazi ve Arsalar Hesabı ve 252-Binalar Hesabı) Maddi Duran Varlık Hesaplarında hatalı bilgiye sebebiyet verilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu ile tespit edilen 126 adet taşınmazın tapu devir işlemlerinin tamamlanmamasının Maddi Duran Varlıklar Hesaplarında hataya neden olduğuna değinilmiştir.

Önceden satışı yapılmış ve satış bedeli tahsil edilmiş olan taşınmazların tapularının yeni maliklere verilmemiş olması ile ilgili 126 kişi tespit edilmiş, bu kişilere tebliğat çekilmiştir. Tebliğatı eline ulaşan vatandaşlar tapu almak için Emlak ve İstimlak Müdürlüğümüze müracaat etmekte ve tapu yazıları verilmektedir.

Tapu devri yapılacak taşınmazların muhasebe çıkış kaydı yapılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; önceden satışı yapılmış ve satış bedeli tahsil edilmiş olan taşınmazların tapularının yeni maliklere verilmemiş olması ile ilgili 126 kişinin tespit edildiği, bu kişilere tebliğat çekildiği; tebliğatı eline ulaşan vatandaşların tapu almak için İdareye müracaat ettiği ve tapu yazılarının kendilerine verildiği; devamında tapu devri yapıldıkça söz konusu taşınmazların muhasebe çıkış kaydının yapılacağı belirtilmiştir.

Ancak, bulgumuzda belirtilen muhasebe kaydının yılı içinde yapılmaması nedeniyle 2017 yılı mali tablolarındaki Maddi Duran Varlıklar hesaplarının hatalı bilgi içermesine neden olunmuştur.

BULGU 5: Kentsel Dönüşüm Amacıyla Gecekondu Sahiplerinden Alınan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Alanı" başlıklı 73'üncü maddesinde;

"...

Kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanlarındaki gayrimenkul sahipleri ve 24/2/1984 tarihli ve 2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanuna

istinaden, hak sahibi olmuş kimselerle anlaşmaları halinde kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanında hakları verilir. (Ek cümle: 10/9/2014-6552/122 md.) Anlaşma sonucu belediye mülkiyetine geçen gayrimenkuller haczedilemez. 2981 sayılı Kanun kapsamına girmeyen gecekondulu sahiplerine enkaz ve ağaç bedelleri verilir veya belediye imkanları ölçüsünde kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı dışında arsa veya konut satışı yapılabilir. Bu kapsamda bulunanlara Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ile işbirliği yapılmak suretiyle konut satışı da yapılabilir. Enkaz ve ağaç bedelleri arsa veya konut bedellerinden mahsup edilir.” denilmektedir.

İdarenin 2017 yılı hesabı incelendiğinde, 6306 sayılı Kanun uyarınca Çalışkanlar Mahallesi Kentsel Dönüşüm Projesi kapsamında yapılacak konutlardan kat karşılığı daire vermek üzere, proje alanı içerisinde tapuları İdare adına devralınan arsalar bulunduğu görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “25 Maddi Duran Varlıklar” başlıklı 186'ncı maddesinde;

“Bu hesap grubu, kurumca, faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen ve tahmini yararlanma süresi bir yıldan fazla olan fiziki varlıklar ile bunlara ilişkin birikmiş amortismanların izlenmesi için kullanılır.”

Aynı Yönetmelik'in “250 Arazi ve arsalar hesabı-Hesabın niteliği” başlıklı 171'inci maddesinde de;

“Arazi ve arsalar hesabı, kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsaları ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır.” denilmektedir.

Kentsel dönüşüm projesi kapsamında yukarıda belirtilen şekliyle bedel tespit edilerek tapusu alınan arsalar İdarenin muhasebe kayıtlarına alınmamıştır.

Sonuç olarak tapusu alınan arsaların muhasebe kayıtlarına alınmaması nedeniyle 2017 yılı mali tablolarının 250-Arazi ve Arsalar hesabında 11.274.783,00 TL tutarında hatalı bilgi içermesine neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "Kentsel dönüşüm projesi kapsamında tapusu alınan taşınmazların muhasebe kayıtlarına alınmaması nedeniyle 250-Arazi ve Arsalar Hesabında oluşan hata, devam eden kentsel dönüşüm projeleri kapsamında henüz daire teslimi yapılmamış kişilerden devralınan arsaların muhasebe kayıtlarına alınması işlemi yapılarak düzeltilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; kentsel dönüşüm projesi kapsamında tapusu alınan taşınmazların muhasebe kayıtlarına alınmaması nedeniyle 250-Arazi ve Arsalar Hesabında oluşan hatanın, devam eden kentsel dönüşüm projeleri kapsamında henüz daire teslimi yapılmamış kişilerden devralınan arsaların muhasebe kayıtlarına alınması suretiyle düzeltileceği belirtilmiştir.

Ancak, bulgumuzda belirtilen muhasebe kaydının yılı içinde yapılmaması nedeniyle 2017 yılı mali tablolarındaki 250-Arazi ve Arsalar Hesabının hatalı bilgi içermesine neden olunmuştur.

BULGU 6: Kamu Kurumlarına Tahsis Edilen Taşınmazların Amortisman Kaydının Kapatılmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "257 Birikmiş Amortismanlar hesabı -Hesabın işleyişi" başlıklı 203'üncü maddesinde;

"...

b) Borç

1) Amortisman tabi tutulduktan sonra her ne suretle olursa olsun kayıtlardan çıkarılan maddi duran varlık tutarlarının ayrılan amortisman tutarı bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilir.

2) Tahsise konu edilen taşınmazlar, tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden 500-Net Değer Hesabına borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak kaydedilir. Ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı bu hesaba borç, 500-Net Değer Hesabına alacak kaydedilir." denilmektedir.

İdare taşınmazlarının tahsise konu olması durumunda ilgili varlık için ayrılan amortisman tutarının 257-Birikmiş Amortismanlar hesabına borç kaydedilerek hesabın kapatılması gerekir.

2017 İdare hesabının incelenmesi neticesinde kamu kurumlarına 7 adet taşınmaz (bina) tahsis edildiği, tahsis işlemi gerçekleştirilen taşınmazların amortisman hesabının kapatılmadığı görülmüş olup, 2017 yılı mali tablolarının 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabında hataya neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu konusu 2017 yılında kamu kurumlarına tahsis edilen 7 adet taşınmaz (bina) ile ilgili 2018 yılında yapılacak çalışmalar sonucu ilgili taşınmazlar(bina) için ayrılmış olan amortisman tutarları için ilgili yönetmeliğe göre muhasebe kayıtları yapılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; 2018 yılında tamamlanacak taşınmaz envanteri çalışmalarının sonucuna göre, 2017 yılında kamu kurumlarına tahsis edilen 7 adet taşınmaz (bina) için ayrılmış olan amortisman tutarları için ilgili Yönetmelik'e göre muhasebe kayıtlarının yapılacağı belirtilmiştir.

Ancak, bulgumuzda belirtilen muhasebe kaydının yılı içinde yapılmaması nedeniyle 2017 yılı mali tablolarındaki 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabının hatalı bilgi içermesine neden olunmuştur.

BULGU 7: Taşınmaz Tahsis İşlemlerinin Muhasebeleştirilmemesi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "250 Arazi ve arsalar hesabı-Hesabın niteliği" başlıklı 188'inci maddesinde;

"Arazi ve arsalar hesabı, kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsaları ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır."

"Hesabın işleyişi" başlıklı 189'uncu maddesinde;

"Tahsise konu edilen arazi ve arsalar tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden bu hesaba alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedilir."

Aynı Yönetmelik'in "252 Binalar hesabı-Hesabın niteliği" başlıklı 192'nci maddesinde;

"Binalar hesabı, eklenti ve bütünleyici parçaları dâhil olmak üzere, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan binalar ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır."

Hesabın işleyişi başlıklı 193'üncü maddesinde ise;

"Tahsise konu edilen binalar tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden bu hesaba alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedilir. Ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı 500-Net Değer Hesabına alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilir." hükümlerine yer verilmiştir.

İdare taşınmazlarının tahsise konu olması durumunda yukarıda belirtildiği şekilde muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Belirtilen muhasebe kaydının yapılmaması durumunda mali tabloların hatalı bilgi içereceği açıktır.

2017 yılı hesabının incelenmesi neticesinde, 2017 yılına kadar İdarece diğer kamu kurumlarına 430.485,50 TL tutarında arsa ve 1.637.397,75 TL tutarında bina tahsis edildiği ve tahsis işlemlerinin hiçbirinin muhasebe kayıtlarında izlenmediği tespit edilmiştir. Hâlbuki İdarenin yaptığı tahsislerin mali tablolar üzerinden izlenebilmesi için yukarıda bahsedilen muhasebe kaydının yapılması gerekmektedir.

Tahsis işlemlerinin muhasebeleştirilmemesi nedeniyle 250-Arazi ve Arsalar Hesabında 430.485,50 TL ve 252-Binalar Hesabında 1.637.397,75 TL tutarında hataya sebep olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında;

"2017 yılına kadar Belediyemizce diğer kamu kurumlarına tahsis edilmiş olan 430.485,50TL. tutarındaki arsa ve 1.637.397,75 TL. tutarındaki bina için 2018 yılında yapılacak çalışmalar sonucu ilgili yönetmeliğe göre muhasebe kayıtları yapılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; Belediyece diğer kamu kurumlarına tahsis edilmiş olan arsa ve binaların, 2018 yılında yapılacak taşınmaz çalışmaları sonucuna göre ilgili Yönetmelik çerçevesinde muhasebe kayıtlarının yapılacağı belirtilmiştir.

Ancak, bulgumuzda belirtilen muhasebe kaydının yılı içinde yapılmaması nedeniyle 2017 yılı mali tablolarındaki 250-Arazi ve Arsalar ve 252-Binalar Hesaplarının hatalı bilgi içermesine neden olunmuştur.

BULGU 8: Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabında Takip Edilmemesi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "380 Gelecek aylara ait gelirler hesabı" başlıklı 286 ve 287'nci maddelerinde;

"Bu hesap, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek aylara ait olan peşin tahsil edilmiş gelirlerin izlenmesi için kullanılır.

Gelecek aylara ait olarak peşin tahsil edilen gelirler, ilgili oldukları ay sonlarında tahakkuk ettirmek üzere bu hesapta izlenir.

...

Bu hesapta kayıtlı peşin olarak tahsil edilerek bütçeleştirilmiş olan gelirler, ilgili oldukları dönemde düzenlenecek muhasebe işlem fişi ile gelirler hesabının ilgili yardımcı hesaplarına kaydedilerek gelir tahakkuku gerçekleştirilir.”

“Hesabın işleyişi” başlıklı 288’inci maddesinde ise;

“a) Alacak

1) Peşin tahsil edilen gelirlerin, içinde bulunulan aya ait olan kısmı 600-Gelirler Hesabına, sonraki aylarda tahakkuk ettirilmesi gereken kısmı bu hesaba, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenler 480-Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak, tahsil edilen tutarın tamamı 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir...” denilmektedir.

Buna göre gelecek aylara ait fakat peşin tahsil edilmiş gelirlerin gelecek aylara ait olan kısmı 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler hesabına kaydedilecektir.

2017 yılı hesabının incelenmesi neticesinde bir yıllığına kiraya verilen ve aylık kira bedelleri peşin tahsil edilen baz istasyonları kiralarının gelecek aylara ait olan kısmının 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabında takip edilmediği, doğrudan gelir hesaplarına alındığı görülmüştür.

Yıllık kira bedeli toplamda 478.145,00 TL’dir. İlk aya ait olan 39.845,42 TL 600-Gelirler hesabına, kalan 11 aya ait kira bedeli olan 438.299,58 TL’nin de 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuata uygun olarak muhasebe kaydının yapılmaması nedeniyle 2017 yılı mali tablolarında 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabının 438.299,58 TL tutarında hatalı bilgi içermesine neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında;

"Bulgu konusu, peşin tahsil edilen kira gelirlerinin 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabında takip edilmemesi nedeniyle oluşan hata için düzeltme kaydı yapılamamaktadır.

Devam eden bütçe uygulama sürecinde gelecek aylara ait fakat peşin tahsil edilmiş gelirlerin tahsilatında, gelecek aylara ait kısmının 380- Gelecek Aylara Ait Gelirler hesabına kaydedilmesi sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; devam eden bütçe uygulama sürecinde gelecek aylara ait fakat peşin tahsil edilmiş gelirlerin tahsilatında, gelecek aylara ait kısmının 380- Gelecek Aylara Ait Gelirler hesabına kaydedileceği belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Ancak, bulgumuzda belirtilen muhasebe kaydının yılı içinde yapılmaması nedeniyle 2017 yılı mali tablolarındaki 380- Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabının hatalı bilgi içermesine neden olunmuştur.

BULGU 9: İdarede İstihdam Edilen İşçiler İçin Kıdem Tazminatı Karşılığı Ayrılmaması

11.09.2014 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6552 sayılı İş Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması İle Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun’un 8’inci maddesi ile 4857 sayılı İş Kanunu’nun 112’nci maddesine eklenen fıkraya göre, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 62’nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca yapılan ihaleler kapsamında alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatlarının ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından ödenmesi hükme bağlanmıştır.

Öte yandan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 282’nci maddesi uyarınca; belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için vadesine göre 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı ve uzun vadeli karşılıklar için ise 472- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'nın kullanılması gerekmektedir.

İdarenin 2017 yılı hesabının incelenmesi neticesinde; İnsan kaynakları Müdürlüğü kayıtlarında: kadrolu işçiler için 663.337,35 TL, taşeron işçiler için 1.220.600,33 TL olmak üzere,1.883.937,68 TL tutarında kıdem tazminatı ödendiği; buna karşılık 2017 Yılı Mizanında 372-Hesabının borç toplamının 220.332,22 TL olduğu tespit edilmiştir. Bu durum ise idarenin mali tablolarında yer alan 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının olması gerekenden daha düşük görünmesine yol açmıştır.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu konusu kadrolu işçiler için ayrılan ve ödenen kıdem tazminatları, kıdem tazminatı karşılıkları hesaplarında izlenmekte olup, izleyen dönemde Taşeron işçiler için ayrılacak kıdem tazminatı karşılıkları da 372-472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarında izlenecektir.

2017 yılında İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü kayıtları na göre kadrolu işçiler için ödenen 663.337,35 TL'lik tutar; muhasebe kayıtlarımızda 830(101.03.02.01) Sürekli İşçilerin İhbar ve Kıdem Tazminatları ayrıntı kodunda 677.955,93 TL olarak görünmekte olup; bu tutarın 220.332,22 TL'si 372- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı, 365.150,26 TL.'si sehven 472- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı, 92.473,45 TL'si ise önceki yıllarda emekli olan işçilerin açtığı davalar sonucu 630- Giderler hesabı karşılığında ödenmiştir.

Devam eden bütçe uygulama sürecinde Kıdem Tazminatı olarak ayrılan karşılıklar vadesine göre 372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarında izlenecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; 2017 yılında İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü kayıtlarına göre kadrolu işçiler için ödenen 663.337,35 TL'lik tutarın muhasebe kayıtlarında 830(101.03.02.01) Sürekli İşçilerin İhbar ve Kıdem Tazminatları ayrıntı kodunda 677.955,93 TL olarak görüldüğü; bu tutarın 220.332,22 TL'sinin 372- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı, 365.150,26 TL'sinin ise sehven 472- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında izlendiği; devam eden bütçe uygulama sürecinde kıdem tazminatı olarak ayrılan karşılıkların vadesine göre 372 ve 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarında izleneceği belirtilmiştir.

Bulgumuzda ise; İnsan Kaynakları Müdürlüğü kayıtlarından alınan bilgilere göre, yılı içinde kadrolu işçiler için 663.337,35 TL, taşeron işçileri için ise 1.220.600,33 TL olmak üzere 1.883.937,68 TL tutarında kıdem tazminatı ödendiğinin görüldüğü, 2017 Yılı Mizanında 372- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının borç toplamının 220.332,22 TL olduğunun tespit edildiği belirtilmişti. Dolayısıyla, İnsan Kaynakları Müdürlüğünden alınan verilere göre, 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında 2017 yılı için kayıtlı olması gereken tutar 1.883.937,68 TL olmalıydı.

Yukarıda görüleceği gibi, İdare cevabında yılı içinde taşeron işçiler için ödenen kıdem tazminatı tutarının hatalı muhasebe kaydına ilişkin bilgi verilmemiştir. Diğer yandan, kadrolu işçiler için yılı içinde ödenen kıdem tazminatı tutarının bir kısmının sehven 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına kaydedilmiş olduğu belirtildikten sonra, devam eden bütçe uygulama sürecinde kıdem tazminatı karşılıklarının vadesine göre 372 ve 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarında izleneceği ifade edilmiştir. Bu nedenle, bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Ancak, bulgumuzda belirtilen muhasebe kaydının yılı içinde yapılmaması nedeniyle 2017 yılı mali tablolarındaki 372 ve 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarının hatalı bilgi içermesine neden olunmuştur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Altındağ Belediyesiinin 2017 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde belirtilen hesaplar hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: İlgili Yönetmelik'te Belirtilen Sınırı Aşan Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşi Sözleşmelerinin Ön Mali Kontrole Tabi Tutulmaması

İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın "Kontrol usulü" başlıklı 13'üncü maddesinde;

"Harcama birimlerinde ve malî hizmetler biriminde yapılan kontrol sonucunda, malî karar ve işlemin uygun görülmesi halinde, dayanak belgenin üzerine "Kontrol edilmiş ve uygun görülmüştür" şerhi düşülür veya yazılı görüş düzenlenir.

Malî karar ve işlemin uygun görülmemesi halinde ise nedenleri açıkça belirtilen bir görüş yazısı yazılarak kontrole tâbi karar ve işlem belgeleri eklemek suretiyle ilgili birimine gönderilir.

Malî hizmetler birimince, Usul ve Esasların 17 ve 26 ncı maddeleri uyarınca yapılan kontrollerde yazılı görüş düzenlenmesi zorunludur. Bu yazıda, yapılan kontrol sonucunda malî karar ve işlemin uygun görülüp görülmediği, uygun görülmemişse nedenleri açıkça belirtilir. Mevzuatına uygun olarak giderilebilecek nitelikte eksiklikleri bulunan malî karar ve işlemlerde, bu eksiklikler ve nasıl düzeltilebileceği hususları belirtilmek ve bunların düzeltilmesi kaydıyla işlemin uygun görüldüğü şeklinde yazılı görüş düzenlenebilir." denilerek ön mali kontrolün nasıl yapılacağı ve hangi evraklar için zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Aynı Usul ve Esaslar'ın "Taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları" başlıklı 17'nci maddesinde ise;

"İdarelerin, ihale kanunlarına tâbi olsun veya olmasın, harcamayı gerektirecek taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarından tutarı mal ve hizmet alımları için bir milyon Yeni Türk Lirasını, yapım işleri için iki milyon Yeni Türk Lirasını aşanlar kontrole tâbidir. Bu tutarlara katma değer vergisi dahil değildir.

02/07/1992 tarihli ve 3833 sayılı Kanununun 1 inci maddesi kapsamında olup, Bakanlar Kurulunca onaylanan yıllık programlarda yer verilen projelere ilişkin işler, uluslararası anlaşmalar ve Bakanlar Kurulu kararı gereğince yurt dışına gönderilen Türk Silahlı Kuvvetleri Birliklerinin ihtiyacı için mahallinden temin edilen her türlü mal ve hizmete ait taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları ile 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu kapsamında yapılan harcamalara ilişkin taahhüt evrakı tutarı ne olursa olsun kontrole tâbi değildir.

Kontrolle tâbi taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları, bunlara ilişkin tüm bilgi ve belgeleri içerecek şekilde bir işlem dosyası olarak harcama yetkilisi tarafından malî hizmetler birimine gönderilir.

Taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları, en geç on işgünü içinde kontrol edilir. Yapılan kontrol sonucunda düzenlenen görüş yazısı, işlem dosyası ile birlikte ilgili harcama yetkilisine gönderilir.” denmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuata göre İdarelerin harcamayı gerektirecek taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarından tutarı mal ve hizmet alımları için bir milyon Yeni Türk Lirasını, yapım işleri için iki milyon Yeni Türk Lirasını aşanlar mali kontrole tâbidir.

İdarenin 2014-2017 yılları arasında hâlihazırda devam eden işlerinden mal alımlarında 8.800.000,00 TL tutarlı Belediye Muhtelif Cadde ve Sokaklarında Kullanılmak Üzere Plentaltı Bitümlü Sıcak Karışım Asfalt Aşınma Malzemesi alımı, 6.710.650,00 TL tutarlı 2017 Yılı Motorin ve Kurşunsuz Benzin Alım İş; hizmet alımlarında 4.330.908,00 TL tutarlı 2015-2016-2017 Yıllarında 36 Ay Boyunca 30 Kişilik Zabıta Destek Personeli Hizmet Alım İş, 18.653.932,80 TL tutarlı 2015-16-17 Yıllarında 200 Personel İle Bina Temizlik Hizmet Alım İş, 25.980.444,00 TL tutarlı 2015-2016-2017 Yıllarında 250 Personel İle Temizlik Hizmet Alım İş, 32.542.277,94 TL tutarlı Katı Atıkların Toplanması İle Cadde Ve Sokakların Süpürülerek Temizlenmesi İşçilik Hizmeti Alım İş, 12.918.832,62 TL tutarlı Fen İşleri Müdürlüğü Hizmetlerinin 21 Ay Süre İle Yürütülebilmesi İçin Şoför, Operatör, İnşaat Ve Araç Makine Tamir Bakım Ustası vb. Personel Çalıştırılması Hizmet Alımı; yapım işlerinde 26.472.000,00 TL tutarlı Park Bakım Temizlik Hizmeti İş, 13.700.000,00 TL tutarlı Doğanstepe Mah. Park Yapım İş, 3.184.000,00 TL tutarlı Başpınar Mah. 23939 Ada Park Yapım İş, 598.366,67 TL tutarlı Muhtelif Mal / Malzeme Alım İş, 598.366,67 TL tutarlı Muhtelif Mal / Malzeme Alım İş, 1.122.333,00 TL tutarlı Parkların Bakım Onarımlarında Kullanılmak Üzere Muhtelif Mal / Malzeme Alım İş, 7.450.383,70 TL tutarında Belediye Sınırları İçerisindeki 24465-2 Parsel Manej Alanı Çevre Düzenleme Yapım İş, 11.760.000,00 TL tutarlı Gültepe Mahallesi 24212 Ada 3 Parsel Bina İnşaatı, 3.112.210,71 TL tutarlı Sakarya Mah. 420 Ada 1-5-6-29 Parseller Rekonstrüksiyon Uygulama İş, 5.647.000,00 TL tutarlı Ali Ersoy Mahallesi Buz Pisti İşleri tutar itibariyle ön mali kontrole tabi olmasına rağmen mevzuatta öngörülen biçimde yazılı görüş verilerek ön mali kontrole tabi tutulmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak yukarıda ifade edilen mevzuat hükümlerine göre belirtilen sınırı aşan mal ve hizmet alımları ile yapım işi sözleşmelerinin ön mali kontrole tabi tutulması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "2018 yılı bütçe uygulama genelgesinde gerekli düzenlemeler yapılmış olup, bundan sonra ilgili yönetmeliğe göre ön mali kontrolün yapılması sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; İdarenin 2018 yılı bütçe uygulama genelgesinde gerekli düzenlemelerin yapılmış olduğu ve bundan sonra ilgili Yönetmelik'e göre ön mali kontrolün yapılmasının sağlanacağı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Bütçe İçi İşletmeler İçin Kullanılan Ödeneğin Bütçeleştirme ve Muhasebeleştirme İşlemlerinin Mevzuatta Belirtilen Şekliyle Yapılmaması

Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği'nin "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde, "Bu Yönetmeliğin amacının, mahalli idareler bütçesi içinde oluşturulacak işletmelerin, kuruluş ve işleyişine dair usul ve esasları düzenlemek olduğu";

"Muhasebe yetkilisi" başlıklı 7'nci maddesinde, "Mahalli idarenin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe yetkilisinin işletmenin de muhasebe yetkilisi olduğu ve işletmenin hesabının, muhasebe yetkilisi tarafından, mahalli idare kesin hesabına dahil edilerek ilgili mercilere verileceği";

"Bütçe işlemleri" başlıklı 8'inci maddesinde, "İşletmenin iktisadi ticari işlerine ilişkin giderler dışında kalan personel giderleri, sosyal güvenlik kurumuna devlet primi giderleri, mal ve hizmet alımı giderleri ve sermaye giderleri ile transferlerinin mahalli idare bütçesinden yapılacağı";

İşletme ödeneğinin iktisadi ve ticari işler için nakit sermaye olarak kullanılacak kısmının ise ekonomik sınıflandırmada borç verme kodunda gösterileceği ve bu ödeneğin işletme adına açılmış bir özel hesaba aktarılmak suretiyle kullanılacağı;

İşletme ödeneğinden kullanılmayan kısmının yılsonunda iptal edileceği ve işletme faaliyetlerinden sağlanan gelir fazlası veya kârın mahalli idare bütçesine gelir kaydedileceği";

"Muhasebe işlemleri" başlıklı 9'uncu maddesinde, "İşletme faaliyetlerinin muhasebe işlemlerinin 10/3/2006 tarihli ve 26104 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mahalli idarenin muhasebe biriminde tutulacağı" hükümleri yer almaktadır.

İdarenin 2017 yılı hesabının incelenmesi neticesinde, Ulucanlar Cezaevi Müzesi İşletmesi ve Altındağ Belediye Başkanlığı Taşınmaz Gelirleri İktisadi İşletmesi adıyla iki tane bütçe içi işletmenin faaliyet gösterdiği; Taşınmaz Gelirleri İktisadi İşletmesinin 2017 yılında, Müze İşletmesinin önceki yıllarda faaliyete başladığı; bu işletmelerin iktisadi ve ticari faaliyetler için ayrılan ödeneğin İdarenin bütçesinde I. düzey 08-borç verme ekonomik kodunda gösterilmediği; bahsedilen ödenek için ayrı bir özel hesap açılmadığı tespit edilmiştir.

Yönetmelik'in düzenlemesine göre, işletmenin iktisadi ve ticari işleri için nakit sermaye olarak kullanılacak ödeneğin idarenin bütçesinde I. düzey 08-borç verme ekonomik kodunda gösterilmesi, bu ödeneğin işletme adına açılmış özel bir hesaba aktarılacak suretiyle kullanılması, işletme ödeneğinden kullanılmayan kısmının yıl sonunda iptal edilmesi ve işletme faaliyetlerinden sağlanan gelir fazlası veya kârın mahalli idare bütçesine gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

Diğer yandan Yönetmelik'in düzenlemesine göre, bütçe içi işletmelerin muhasebe yetkilisi ilgili mahalli idarenin muhasebe yetkilisi olup bütçe içi işletmenin ayrı bir hesabının tutulması ve mahalli idare kesin hesabına dâhil edilmesi; işletme muhasebe kayıtlarının ise Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mahalli idarenin muhasebe biriminde tutulması gerekmektedir. Bu bağlamda, İşletme için belirlenen ödeneğin kullanılmak üzere özel hesaba aktarıldıkça 132-Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabına kaydedilmesi gerektiği düşünülmektedir. Nitekim bu hesap, bütçedeki ödeneğine dayanılarak yapılan ve vadesi bir yıl veya faaliyet dönemiyle sınırlı olan borç vermeden kaynaklanan alacakların izlenmesi için kullanılır.

Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği'nin "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde, "Yönetmeliğin amacının, mahalli idareler bütçesi içinde oluşturulacak işletmelerin, kuruluş ve işleyişine dair usul ve esasları düzenlemek olduğu" ifade edildiğinden, bütçe içi işletmelerin Yönetmelik'te belirtilen şekliyle bütçe ve muhasebe kayıtlarının tutulması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz adına Ulucanlar Cezaevi Müzesi İşletmesi ve Altındağ Belediye Başkanlığı Taşınmaz Gelirleri İktisadi İşletmesi isimli 2 adet işletme bulunmaktadır. Bu işletmelerin her türlü harcaması Belediye öz kaynakları ile karşılanmaktadır. Bu işletmelerin yılın hangi ayında ne tür ve kaç lira tutarında bir harcama yapacağı öngörülemediğinden işletmelere 08-Borç Verme ekonomik kodundan kaynak aktarılmayarak ihtiyaç hasıl olduğunda harcamaları Belediye Bütçesinden karşılanmaktadır. Aksi takdirde işletme marifetiyle yürütülen faaliyetler için Belediye ödeneği kullanılırken ilgili gider ekonomik kodunda belirtilemediğinden kesin hesap verileri hatalı olacaktır.

Şöyle ki 2-3 milyon lira maliyetli bir taşınmazın Belediye hizmetinde mi kullanılacağı veya ihale yoluyla mı satılacağı önceden bilinemediğinden bu maliyetin dolayısıyla gider ekonomik kodunun 08-Borç Verme tertibinden karşılanması mümkün olmuyor. Nitekim bu işin ihalesi ilgili birimin ödeneği karşılık gösterilerek yapılıyor. Bu hususta gerekli çalışmalar yapılarak ilgili yönetmeliğe göre işlem tesis edilmesi sağlanacaktır.” denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında;

İdarenin bünyesinde, Ulucanlar Cezaevi Müzesi İşletmesi ve Altındağ Belediye Başkanlığı Taşınmaz Gelirleri İktisadi İşletmesi isimli 2 adet işletme bulunduğu;

Bu işletmelerin her türlü harcamasının Belediye öz kaynakları ile karşılandığı;

İşletmelerin yılın hangi ayında ne tutarda bir harcama yapacağı öngörülemediğinden işletmelere 08-Borç Verme ekonomik kodundan kaynak aktarılmayarak ihtiyaç hasıl olduğunda harcamaları Belediye Bütçesinden karşılandığı;

Aksi takdirde işletme marifetiyle yürütülen faaliyetler için Belediye ödeneği kullanılırken ilgili gider ekonomik kodunda belirtilemediğinden kesin hesap verilerinin hatalı olacağı,

Şöyle ki: 2-3 milyon lira maliyetli bir taşınmazın Belediye hizmetinde mi kullanılacağı veya ihale yoluyla mı satılacağı önceden bilinemediğinden bu maliyetin, dolayısıyla gider ekonomik kodunun 08-Borç Verme tertibinden karşılanmasının mümkün olmadığı;

Nitekim bu işin ihalesinin ilgili birimin ödeneği karşılık gösterilerek yapıldığı;

Bu hususta gerekli çalışmalar yapılarak ilgili Yönetmelik’e göre işlem tesis edilmesi sağlanacağı,

Belirtilmiştir.

Bulgumuzda ise;

Ulucanlar Cezaevi Müzesi İşletmesi ve Altındağ Belediye Başkanlığı Taşınmaz Gelirleri İktisadi İşletmesi adıyla iki tane bütçe içi işletmenin faaliyet gösterdiği; Taşınmaz Gelirleri İktisadi İşletmesinin 2017 yılında, Müze İşletmesinin önceki yıllarda faaliyete başladığı; bu işletmelerin iktisadi ve ticari faaliyetleri için ayrılan ödeneğin İdarenin bütçesinde I. düzey 08-borç verme ekonomik kodunda gösterilmediği; bahsedilen ödenek için ayrı bir özel hesap açılmadığının tespit edildiği,

Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği'nin düzenlemesine göre, işletmenin iktisadi ve ticari işleri için nakit sermaye olarak kullanılacak ödeneğin idarenin bütçesinde I. düzey 08-borç verme ekonomik kodunda gösterilmesi, bu ödeneğin işletme adına açılmış özel bir hesaba aktarılacak suretiyle kullanılması, işletme ödeneğinden kullanılmayan kısmının yıl sonunda iptal edilmesi ve işletme faaliyetlerinden sağlanan gelir fazlası veya kârın mahalli idare bütçesine gelir kaydedilmesi gerektiği;

Diğer yandan Yönetmelik'in düzenlemesine göre, mahalli idarenin muhasebe yetkilisinin aynı zamanda bütçe içi işletmelerin de muhasebe yetkilisi olduğu, bütçe içi işletmenin ayrı bir hesabının tutulması ve mahalli idare kesin hesabına dâhil edilmesi; işletme faaliyetlerinin muhasebe işlemlerinin ise Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mahalli idarenin muhasebe biriminde tutulması gerektiği;

İşletme için belirlenen ödeneğin kullanılmak üzere özel hesaba aktarıldıkça 132-Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabına kaydedilmesi gerektiği;

İfade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği'ndeki hükümler uyarınca bütçe içi işletmelerde fiili olarak mahalli idarenin bütçe ve muhasebesinin dışında bir bütçe ve muhasebe kaydı benimsenmiştir. Yönetmelik gereği dönem başı itibariyle bir ödenek tespiti ve bu ödeneğin ayrı bir hesaba kaydının yapılması, idare muhasebesinin dışında bir hesap tutularak yıl sonunda idare kesin hesabıyla birleştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca yılsonunda dönem başı itibariyle belirlenen ödeneğin fazla olan kısmının da iptalinin sağlanması gerekmektedir.

Her ne kadar kamu idaresi cevabında yıl içinde harcanacak ödenek miktarı öngörülemediğinden bütçe içi işletmelere ödenek aktarımı yapılmadığı ve gerektiğinde harcamanın Belediye bütçesinden yapıldığı söylene de söz konusu uygulama mevzuata aykırı ve hatalı bir uygulamadır. Bu nedenle, hatalı uygulamalardan kaçınabilmek için bütçe içi işletmelerin hesabının idare hesabından ayrı yürütülmesi gerekmektedir.

Ancak, uygulamada bütçe içi işletmelerin ödenek kayıtları, muhasebeleştirme süreçleri, bütçe içi işletmenin yapısı hakkında tereddütlerin oluştuğu, birçok belediyede farklı uygulamaların olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle söz konusu tereddütlerin giderilmesi gerektiği açıktır.

Öneri: Bütçe içi işletmelerin kurulması, yapısı, ödeneklerinin kaydı, mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesi konularında ortaya çıkan tereddütlerin giderilmesi için Altındağ Belediyesince İçişleri Bakanlığından görüş alınması gerekmektedir.

BULGU 3: Bütçe İçi İşletme Geliri Niteliğindeki Taşınmaz Gelirlerinin Takibinde Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının Kullanılması

Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği'nin Muhasebe işlemleri başlıklı 9'uncu maddesinde;

“(1) İşletme faaliyetlerinin muhasebe işlemleri 10/3/2006 tarihli ve 26104 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mahalli idarenin muhasebe biriminde tutulur.

(2) İşletmenin Kurumlar Vergisine tabi faaliyetleri, hesap planı bakımından, sadece bütçe işlemlerinin muhasebeleştirilmesi ve raporlanmasına ilişkin olarak Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir.” denilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “511-Muhasebe Birimleri Arası İşlemler hesabı”nı açıklayan 349'uncu maddesinde ise;

“Bu hesap, il özel idaresi merkez ve ilçe muhasebe birimlerinin birbirlerine gönderdikleri para ve kıymetler ile birbirleri adına nakden veya mahsuben yaptıkları tahsilat ve ödemelerin izlenmesi için kullanılır.” denilmektedir.

İdarenin 2017 yılı hesabının incelenmesi neticesinde İdarede 2 adet bütçe içi işletme olduğu ve bu işletmelere ait gelirlerin tahakkuk kaydının idare bütçesinin içinde 511-Muhasebe Birimleri Arası İşlemler hesabında izlendiği görülmüştür. Ancak bütçe içi işletme gelir tahakkuk kaydının da Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği'ndeki düzenleme gereği Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Yani gelirlerin tahakkuk kaydının yapılmasında, kira ve satış gelirin ilgisine göre 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya 220- Gelirlerden Alacaklar Hesabı ya da 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabının kullanılması gerekmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 349'uncu maddesinde belediyelerden söz edilmeden yalnızca il özel idaresi merkez ve ilçe muhasebe birimleri arasında kullanılacağı ifade edildiğinden 511-Muhasebe Birimleri Arası İşlemler hesabının belediyelerde kullanılmaması gerekmektedir. Kaldı ki, belediyeler maddede sayılsa dahi hesap, niteliği gereği merkez ve taşra birimlerinin birbirlerine gönderdikleri para ve kıymetler ile birbirleri adına yaptıkları tahsilat ve ödemelerin izlendiği durumlarda kullanıldığından bütçe içi işletme gelir tahakkuklarının bu hesapta izlenmesi hatalı olacaktır. Bütçe içi işletme ile belediye arasında merkez-taşra gibi bir ilişki yoktur.

Gelir tahakkuku, ister idare bütçesinde isterse de bütçe içi işletmede gerçekleşsin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre muhasebeleştirilmelidir. Bu durumda 19.153.468,44 TL tutarındaki taşınmaz gelirlerinin 511-Muhasebe Birimleri Arası İşlemler hesabında izlenmesi nedeniyle, hem mezkûr hesap hem de 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı, 220-Gelirlerden Alacaklar Hesabı ve 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı yönünden mali tabloların hatalı bilgi içermesine neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "Mülkiyeti Belediyemize ait olmakla birlikte 2886 sayılı Kanun kapsamında satışı yapılan veya işletme hakkı kiraya verilen, Katma Değer Vergisi ile Kurumlar Vergisi konusuna giren taşınmaz gelirleri Belediyemiz bütçesi içinde oluşturulan "Taşınmaz Gelirleri İktisadi İşletmesi" marifetiyle takip edilmektedir.

Söz konusu işletmenin sattığı veya kiraya verdiği tüm taşınmazlar Altındağ Belediyesi adına tapu tescilli veya tasarrufu altındadır. Ancak faaliyet konusu ticari bir işletme varlığını oluşturduğundan bu taşınmazlar satış veya kiralama kararıyla birlikte bütçe içi işletmeye bir muhasebe kaydı ile mülkiyet devri olmaksızın hesaben devredilmektedir.

Bu devir ile ticari mal elde eden işletme tarafından satılan veya kiraya verilen malların muhasebe kaydı Türk Ticaret Kanunu ve Vergi Usul Kanunu hükümleri ile birlikte Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği kapsamında tutulmaktadır. Ancak uygulamada anılan yönetmelik düzenlemesinin muhasebe kaydı ve hesapların işleyişine ilişkin açıklamalarının yetersiz olduğu veya bazı konularda hiç açıklama bulunmadığı görülerek şeffaf ve raporlanabilir bir mali tablo elde edebilmek için yönetmelik ile kullanılması öngörülmemiş olan geçici müstakil bir muhasebe hesabının (511) kullanılması gerekmiştir. Çünkü (511) hesap Belediye tarafından işletmeye devredilen taşınmaz hareketleri ile bu sebeple işletmeden doğmuş olan belediye gelirleri alacaklarının takibine imkân vermektedir.

Şöyle ki mülkiyeti veya tasarrufu Belediyeye ait olan taşınmaz mal satılmak veya belli bir tutar üzerinden kiraya verilmek üzere işletmeye devredilirken (muhasebe kayıtları ile) 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı detayında bu mahiyette bir alacağın takibine ilişkin hesap kodu bulunmadığından, benzer mahiyette olan ancak Özel İdareler için kullanılması öngörülmüş olan (511) hesabı kullanılmıştır. Ancak bu hesap borç bakiyesi vermesine rağmen yılsonu çıkarılan bilançoda Özkaynakların altına (-) yazmaktadır. Bu nedenle bilançoda maddi hataya sebebiyet vermemek için bu hesabın bakiyesi yılsonunda (127) hesaba borç, (511) hesaba alacak yazılarak kapatılmıştır. Nitekim takip eden yılda bu işlem ters kayıt ile tekrar aynı şekilde takip edilmeye devam edilmiştir." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; 2886 sayılı Kanun kapsamında satışı yapılan veya işletme hakkı kiraya verilen taşınmazların gelirleri için Belediye bütçesi içinde “Taşınmaz Gelirleri İktisadi İşletmesi” adıyla bütçe içi işletme kurulduğu;

İşletme tarafından satılan veya kiraya verilen malların muhasebe kaydının Türk Ticaret Kanunu ve Vergi Usul Kanunu hükümleri ile birlikte Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği kapsamında tutulduğu;

Uygulamada anılan Yönetmelik düzenlemesinin muhasebe kaydı ve hesapların işleyişine ilişkin açıklamalarının yetersiz olduğu veya bazı konularda hiç açıklama bulunmadığı;

İşletme gelirlerinin takibi için 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı detayında bu mahiyette bir alacağın takibine ilişkin hesap kodu bulunmadığı; bu nedenle, Özel İdareler için kullanılması öngörülmüş olan 511-Muhasebe Birimleri Arası İşlemler hesabının kullanıldığı; Çünkü bu hesabın Belediye tarafından işletmeye devredilen taşınmaz hareketleri ile bu sebeple işletmeden doğmuş olan belediye gelirleri alacaklarının takibine imkân verdiği;

İfade edilmiştir.

Bulgumuzda ise;

İdarenin 2017 yılı hesabının incelenmesi neticesinde, İdarede 2 adet bütçe içi işletme olduğu ve bu işletmelere ait gelirlerin tahakkuk kaydının idare bütçesinin içinde 511-Muhasebe Birimleri Arası İşlemler hesabında izlendiğinin görüldüğü;

Ancak bütçe içi işletme gelir tahakkuk kaydının da Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği’ndeki düzenleme gereği Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’ne göre muhasebeleştirilmesinin gerektiği;

Yani taşınmaz gelirlerinin tahakkuk kaydının yapılmasında, kira ve satış gelirin göre 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya 220- Gelirlerden Alacaklar Hesabı ya da 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabının kullanılmasının gerektiği;

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 349’uncu maddesinde, belediyelerden söz edilmeden yalnızca il özel idaresi merkez ve ilçe muhasebe birimleri arasında birbirlerine gönderdikleri para ve kıymetler ile birbirleri adına yaptıkları tahsilat ve ödemelerde kullanılacağı ifade edildiği;

511-Muhasebe Birimleri Arası İşlemler hesabının belediyelerde kullanılmaması gerektiği; bu nedenle gelir tahakkukunun, ister idare bütçesinde isterse de bütçe içi işletmede gerçekleşsin, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre muhasebeleştirilmesinin gerektiği ifade edilmiştir.

Bulgumuzda belirtilen nedenlerle, bütçe içi işletme gelirlerinin Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği'ndeki düzenleme gereği Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Yönetmelik'te bütçe içi işletme gelirlerinin 511-Muhasebe Birimleri Arası İşlemler hesabında izlenebileceğine dair bir düzenleme yoktur. Söz konusu hesabın kullanılması nedeniyle mali tablo bilgileri hatalı olmaktadır.

Uygulamada ortaya çıkan tereddütler, bütçe içi işletmenin mali işlemlerine ait muhasebeleştirilmenin idare hesabından bağımsız yapıp yapılmayacağı hususundan kaynaklanmaktadır. Bütçe içi işletmelerin gelirlerinin idare bütçesi içinde takip edilmesi tercih edildiğinde, işletme gelirlerinin takibinde ayrı bir hesaba ya da yardımcı hesap koduna ihtiyaç ortaya çıkmaktadır.

Her ne kadar bazı tereddütlere kapı aralasa da Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği'ndeki düzenlemelere göre, bütçe içi işletmenin hesabının İdarenin hesabından bağımsız oluşturulması gerekmektedir. Bu durumda Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ndeki 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya 220- Gelirlerden Alacaklar Hesabı ya da 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabının ilgisine göre kullanılması mümkün olabilecektir.

Ancak, uygulamada bütçe içi işletmelerin ödenek kayıtları, muhasebeleştirme süreçleri, bütçe içi işletmenin yapısı hakkında tereddütlerin olduğu, birçok belediyede farklı uygulamaların olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle söz konusu tereddütlerin giderilmesi gerektiği açıktır.

Öneri:

Bütçe içi işletmelerin kurulması, yapısı, ödeneklerinin kaydı, mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesi konularında ortaya çıkan tereddütlerin giderilmesi için Altındağ Belediyesince İçişleri Bakanlığından görüş alınması gerekmektedir.

BULGU 4: Arsa, Konut ve İşyeri Üretilmesi, Tahsisi, Kiralanması ve Satışına İlişkin Yetki Kullanılmasını Düzenleyecek Yönetmeliğin Çıkarılmaması

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Arsa ve Konut Üretimi başlıklı 69'uncu maddesinde;

“Belediye; düzenli kentleşmeyi sağlamak, beldenin konut, sanayi ve ticaret alanı ihtiyacını karşılamak amacıyla belediye ve mücavir alan sınırları içinde, özel kanunlarına göre korunması gerekli yerler ile tarım arazileri hariç imarlı ve alt yapı arsalar üretmek; konut, toplu konut yapmak, satmak, kiralamak ve bu amaçlarla arazi satın almak, kamulaştırma yapmak, bu arsaları trampa etmek, bu konuda ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ve bankalarla iş birliği yapmak ve gerektiğinde onlarla ortak projeler gerçekleştirmek yetkisine sahiptir.

Belediye, bu amaçla bütçesinden gerekli parayı ayırmak suretiyle işletme tesis edebilir.

Arsalar hariç üretilen konut ve işyerlerinin satışı 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tâbi değildir. O belediye ve mücavir alan sınırları içinde kendisine, eşine veya on sekiz yaşından küçük çocuklarına ait konutu olmayan dar gelirli kişiler ile afete maruz kalanlara, sanayi bölgelerinden nakledileceklere ve üyelerinin tamamı bu durumda olan kooperatiflere, bedeli 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre oluşturulan takdir komisyonu tarafından belirlenecek tutardan aşağı olmamak üzere arsa tahsisi yapılabilir. Durumları 775 sayılı Gecekondu Kanununun 25 inci maddesine uyan kimselere de bu maddeye göre arsa ve konut sağlanabilir. Bu fıkranın uygulama esasları, İçişleri Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanacak çerçeve yönetmeliğe uygun olarak belediye meclisleri tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.” denilmektedir.

Bu hükümle belediyelere arsa, konut ve işyeri üretimi ile bu yerlerin satışı, tahsisi ve kiralanmasına ilişkin bir yetki verilmiştir. Aynı maddenin son fıkrasında bu konunun uygulama esaslarının, İçişleri Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanacak çerçeve yönetmeliğe uygun olarak belediye meclisleri tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Bu hükme istinaden arsa, konut ve işyerleri üretilmesi, tahsisi, kiralanması ve satışına ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla Belediyelerin Arsa, Konut ve İşyeri Üretimi, Tahsisi, Kiralanması ve Satışına Dair Genel Yönetmelik çerçeve yönetmelik olarak çıkarılmıştır.

2017 yılı hesabının incelenmesi neticesinde İdarenin Kanun'un 69'uncu maddesindeki arsa ve konut üretimi, tahsisi, kiralanması ve satışına ilişkin yetkiyi kullanmakla birlikte belediye meclisi tarafından çıkarılması gereken ayrıntılı yönetmeliğin çıkarılmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi ve var olan boşlukların hukuki bir zemine oturtulması açısından konunun ayrıntılarını, uygulama usul ve esaslarını belirleyen ayrıntılı yönetmeliğin çıkarılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyelerin arsa, konut ve işyeri üretimi, tahsisi, kiralanması ve satışına dair iş ve işlemlerde uygulamada oluşacak sorunların giderilmesi ve var olan boşlukların hukuki bir zemine oturtulması açısından; Emlak ve İstimlak Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü ve Yazı İşleri Müdürlüğü koordinesinde, uygulama usul ve esaslarını belirleyen ayrıntılı yönetmeliğin Belediye Meclisi'nce çıkarılması sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; belediyelerin arsa, konut ve işyeri üretimi, tahsisi, kiralanması ve satışına dair iş ve işlemlerinde uygulamada oluşacak sorunların giderilmesi ve var olan durumun hukuki bir zemine oturtulması açısından; Emlak ve İstimlak Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü ve Yazı İşleri Müdürlüğü koordinesinde, uygulama usul ve esaslarını belirleyen ayrıntılı yönetmeliğin Belediye Meclisi'nce çıkarılacağı belirtilmiştir.

Bulgumuzda belirtilen yönetmelik ile ilgili çalışmanın yapılacağı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 5: İdarenin Taşınmazlarının Ecrimisil Karşılığında Kullandırılması

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Ecrimisil ve tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde; devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden ecrimisil isteneceği ayrıca işgal edilen taşınmaz malın, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek idareye teslim edileceği belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuattan da anlaşılacağı üzere, ecrimisil bir kiralama yöntemi değildir. Buna göre ecrimisil kamuya ait taşınmaz malların işgali ve bu işgalin tespiti sonucunda önceki kullanıma dair bir tazminattır. Maddenin dördüncü fıkrasında da belirtildiği üzere işgal edilen taşınmaz mal için mülki amirine talepte bulunulması ve mülki amirince söz konusu taşınmazın 15 gün içinde tahliye ettirilmesi esastır. Ayrıca işgalcinin tahliye ettirilmemesi ve ecrimisil bedelinin kira ödemesi gibi ileriye yönelik devam ettirilmesi, 2886 sayılı Kanun'un taşınmaz kiralalarında ihale yoluna gidilmesi gerektiğini ifade eden amir hükümlerine aykırı olacaktır.

Bu sebeple taşınmazlar ihale yoluyla kiraya verilmeli, işgali tespit edilen taşınmazlar tahliye ettirilmelidir.

İdarenin 2017 yılı hesabının incelenmesi neticesinde muhtelif semtlerde Belediye şirketi, çarşı esnafı ve onun dışında özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişiler tarafından çok sayıda taşınmazın işgal edildiği, tahliye ettirilmediği ve kira uygulamasına dönüştürülerek aylık ecrimisil bedeli alındığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak işgallerin tespit edilerek tahliye yoluna gidilmesi, ecrimisilin kira gibi uygulanmasının önlenmesi ve taşınmazların 2886 sayılı Kanun'a göre ihaleyle kiraya verilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediye şirketinin ecrimisil bedeli ödemekte olduğu 9 adet taşınmazdan;

1 adedi Altınköy Açık Hava Müzesi'nin yer aldığı alanda olup, ecrimisil yoluyla kiraya verilmiş bulunmaktadır.

5 adedi spor tesisi olup, binalar Belediyemiz tarafından yapılmıştır. Ancak söz konusu taşınmazların bulunduğu parsellerde kamulaştırma işlemleri yapılaşma öncesinde tamamlanamadığından taşınmazın Belediyemiz adına tescili hususunda mülkiyet sorunu çözülememiştir. Bu nedenle Belediyemiz adına tescili tamamlanmamış bir taşınmazın ihale yoluyla kiraya verilmesinin sakıncalı olabileceği ve hissedarlar tarafından yapılabilecek yasal bir itiraz durumunda taşınmazların bağlayıcı bir kira sözleşmesinin bulunmamasının daha uygun olacağı düşüncesiyle ecrimisil işlemi düzenlenmiş olup, Belediyemizce inşa edilen taşınmazdan en kısa sürede gelir elde edebilmek amaçlanmıştır.

Yine aynı şekilde belediye şirketi tarafından ecrimisil bedeli karşılığında işletilen, kentsel sit alanı içerisindeki hamam arkası mevkiinde yer alan yer altı otoparkının bulunduğu ada parsel içinde kamulaştırma işlemleri tamamlanmadan inşaat yapılarak otopark faaliyete geçirilmek zorunda kalmış bu sebeple de ecrimisil yoluyla gelir elde edilmesi yoluna gidilmiştir.

Belediye şirketi tarafından kullanılan Kale Mahallesi Kardeşler Sokak ile Hisar Caddesi kesişimindeki bir alanda yer alan açık otoparkta tapu kayıtlarında tescilli olmayıp, imar planında yeşil alan olarak yer almaktadır. Bu bakımdan kale içi ve çevresini ziyarete gelen turist otobüsleri tarafından otopark olarak sıkça kullanılmakta olan alanda vatandaşlara etkin bir hizmet verebilmek düşüncesiyle ecrimisil yoluyla alanın kullanılması sağlanmıştır.

Muhtelif yerlerdeki 176 adet ecrimisil işlemi düzenlenmiş taşınmazdan, 89 adedi Hamamönü Sanat Sokak ile Ulucanlar Cezaevi Müzesi içi Sanat Sokakta yer alan sanat atölyelerini kullanan sanatçılar adına açılmış olup, bir binayı çok sayıda sanatçının ortak kullanıyor olması sebebiyle aynı taşınmaz için birden fazla kişi adına kira sözleşmesi düzenlenemeyeceği düşünülmüş ve bölgedeki kültür ve sanat hayatına canlılık kazandıracak bu projenin ecrimisil bedeli alınarak gerçekleştirilebileceği fikriyle işlem yapılmıştır.

Söz konusu taşınmazlardan 26 adedi Çalışkanlar Mahallesi Demirciler Sitesi'nde, 35 adedi de Kale Mahallesi Çıkrıkçılar Yokuşu üzerinde yer alıp, işyerlerinin parseller dışına taşarak imar yolunu işgal ediyor olması, işyerlerinin enkazının Belediyemize ait olmaması, bölge için uygulanacak hazır bir kentsel dönüşüm projesinin bulunmaması, işyerlerinin birçoğunun uzun zamandır söz konusu bölgelerde yer alıyor olması gibi sebeplerle taşınmazların tasfiyesi ve yıkımı yönünde yapılacak bir uygulamanın vatandaşlar açısından telafisi mümkün olmayan maddi kayıplara sebep olabileceği düşünüldüğünden ve yerlerin ihale suretiyle kiraya verilmesi mümkün olamayacağından ecrimisil bedeli alınmak suretiyle Belediyemizin işgallerden gelir elde etmesi sağlanmıştır.

Bulgu ile tespit edilen hata, takip edilmekte olan ecrimisil dosyaları tekrar incelenerek; kira uygulamasına dönüştürülebilecek yerler için en kısa sürede gerekli çalışmalar tamamlanarak giderilecektir.

Ziraat Mahallesi Açık Sokak No:3 Altındağ adresinde bulunan Yunus Emre Halk Çarşısı 06.03.2013 tarihinde meydana gelen yangın nedeniyle 687 adet tezgâh kullanılamaz hale gelmiştir. Belediyemiz tarafından yeniden yapılandırılan alan, Yunus Emre Çarşısı adını alarak toplam 686 adet işyeri modern bir şekilde dizayn edilmiş olup, Başkanlık Makamınının 13.02.2015 tarih ve 1851 sayılı Oluru ve 06.04.2015 tarih ve 3755 sayılı Encümen Kararı ile yangında mağdur olan esnaflarımıza ecrimisil işlemi yapılarak çalışmalarına izin verilmiş olup, 2017 yılsonu itibarı ile kira uygulamasına dönüştürülmesi için gerekli işlemler yapılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında:

Bazı taşınmazların ecrimisil karşılığında Belediye şirketi tarafından kullanıldığı ve bunlardan birinin müze olan ve ihale usulleriyle kiraya verilmesinde kamu yararı olmadığı düşünülen Altıncıy Açık Hava Müzesi'nin olduğu;

Belediye şirketi tarafından ecrimisil karşılığında kullanılan bazı spor tesislerinin Belediye tarafından yaptırıldığı; ancak söz konusu taşınmazların bulunduğu parsellerde kamulaştırma işlemlerinin tamamlanmadığı; spor tesislerinin ihale yoluyla kiraya verilmesinin hissedarlar nedeniyle sakıncalı olabileceğinin düşünöldüğü;

Yine aynı şekilde Belediye şirketi tarafından ecrimisil bedeli karşılığında işletilen, kentsel sit alanı içerisindeki hamam arkası mevkiinde yer alan yer altı otoparkının bulunduğu ve bu parselde kamulaştırma işlemlerinin tamamlanmadığı;

Kale Mahallesi Kardeşler Sokak ile Hisar Caddesi kesişimindeki bir alanda yer alan ve Belediye şirketi tarafından kullanılan açık otoparkın tapu kayıtlarında tescilli olmayıp, imar planında yeşil alan olarak yer aldığı, ancak Kale içi ve çevresini ziyarete gelen turist otobüsleri tarafından otopark olarak kullanılmakta olan alanda vatandaşlara etkin bir hizmet verebilmek düşüncesiyle ecrimisil yoluyla alanın kullanılmasının sağlandığı;

Hamamönü Sanat Sokak ile Ulucanlar Cezaevi Müzesi içi Sanat Sokakta sanatçılar adına açılmış olan sanat atölyelerinin, çok sayıda sanatçı tarafından ortak kullanıyor olması sebebiyle aynı taşınmaz için birden fazla kişi adına kira sözleşmesi düzenlenemeyeceği düşünölerek bölgedeki kültür ve sanat hayatına canlılık kazandıracak bu projenin ecrimisil bedeli alınarak gerçekleştirildiği;

Ecrimisil alınan bazı yerlerin münferit taşınmaz olmadığı, işyerlerinin parseller dışına taşarak imar yolunu işgal ediyor olması nedeniyle buralardan ecrimisil alındığı; bölge için uygulanacak hazır bir kentsel dönüşüm projesinin bulunmaması, işyerlerinin birçoğunun uzun zamandır söz konusu bölgelerde yer alıyor olması gibi sebeplerle taşınmazların tasfiyesi ve yıkımı yönünde yapılacak bir uygulamanın vatandaşlar açısından telafisi mümkün olmayan maddi kayıplara sebep olabileceği düşünöldüğünden ve bu yerlerin ihale suretiyle kiraya verilmesi mümkün olamayacağından ecrimisil bedeli alınmak suretiyle Belediyenin işgallerden gelir elde etmesinin sağlandığı;

Yunus Emre Halk Çarşısında 06.03.2013 tarihinde meydana gelen yangın nedeniyle çok sayıda tezgâhın kullanılamaz hale geldiği, Belediye tarafından yeniden yapılandırılan alanın yangında mağdur olan esnaflara ecrimisille verildiği, 2017 yılsonu itibarı ile kira uygulamasına dönüştürülmesi için gerekli işlemlerin yapılacağı;

Bulguda yer alan tespitler açısından, takip edilmekte olan ecrimisil dosyaları tekrar incelenerek; kira uygulamasına dönüştürülebilecek yerler için en kısa sürede gerekli çalışmaların yapılacağı;

Belirtilmiştir.

Bulgumuzda ise:

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağını düzenlendiği;

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Ecrimisil ve tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde, devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şağılden ecrimisil isteneceği ayrıca işgal edilen taşınmaz malın, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülki amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek idareye teslim edileceği;

İdare taşınmazlarının ihale yoluyla kiraya verilmesi ve işgali tespit edilen taşınmazların tahliye ettirilmesinin gerekliliği;

Yapılan incelemede muhtelif semtlerde Belediye şirketi, çarşı esnafı ve onun dışında özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişiler tarafından çok sayıda taşınmazının işgal edildiği, tahliye ettirilmediği ve kira uygulamasına dönüştürülerek aylık ecrimisil bedeli alındığı;

Sonuç olarak işgallerin tespit edilerek tahliye yoluna gidilmesi, ecrimisilin kira gibi uygulanmasının önlenmesi ve taşınmazların 2886 sayılı Kanun'a göre ihaleyle kiraya verilmesinin gerektiği;

İfade edilmişti.

Kamu idaresi cevabında belirtildiği üzere; Kale Mahallesi ile Hamamönü Mahallesi gibi bölgelerin eski yerleşim yeri olması ve buradaki esnafın uzur süredir kiracı olmaları nedeniyle, İdare taşınmazlarının ihale ile kiraya verilmesi işlemlerinde sıkıntıların yaşanabileceği

tarafımızdan da kabul edilmektedir. Diğer yandan, Altıncöy Açık Hava Müzesi gibi taşınmazların ihale suretiyle kira verilmesi sonrasında, kiracı tarafından gerekli özenin gösterilmemesi yönünde duyulan kaygının da haklılık payı içerdiği düşünülmektedir. Altındağ Belediyesinin eski yerleşim yeri olması ve Samanpazarı, Çıkırıkçılar Yokuşu vb. yerlerdeki İdare taşınmazlarının ihale suretiyle ani bir şekilde kiraya verilmesinin mevcut esnaf açısından huzursuzluğa yol açacağı da açıktır. Ayrıca, Altındağ Belediyesi bölgesinin kentsel dönüşüme en fazla ihtiyaç duyulan bir bölge olduğu da herkesce malumdur.

Diğer yandan, İdare taşınmazlarının hangi usulde kiraya verileceği de mevzuatında düzenlenmiştir. Mevzuat bağlamında düşünülürse, kamu taşınmazlarının ecrimisil alınmak suretiyle kullanılması da mümkün değildir.

Bu durumda, Altındağ Belediyesi bölgesinin mevcut durumu da gözönünde bulundurularak ecrimisil suretiyle kullanılan taşınmazlardan mümkün olanların makul bir süre içinde ihale yoluyla kiraya verilmesi sağlanmalıdır. Altıncöy Açık Hava Müzesi gibi taşınmazların kamu yararı gözetilerek Belediye şirketi tarafından işletilmesinin gerekliliği kabul edilebilir görülmektedir. Bu durumda, 5216 sayılı Kanun'nda büyükşehir belediye şirketleri için yapılan düzenlemenin büyükşehir sınırları içindeki merkez ilçe belediyeleri için de yapılmasını temin amacıyla Bakanlık nezdinde girişimlerde bulunulmasının uygun olacağı düşünülmektedir. Ayrıca, ihaleyle kira vermede engel olarak gösterilen kamulaştırma problemlerinin ivedi olarak çözüme kavuşturulması İdarenin yararına olacaktır.

Netice olarak; kamu idaresi cevabında, ecrimisil dosyaları incelenerek kira uygulamasına dönüştürülecek yerler için çalışma yapılacağı ve en kısa sürede tamamlanacağı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 6: Baz İstasyonlarının 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'na Aykırı Olarak 51/g Pazarlık Usulü ile Kiraya Verilmesi

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 2' nci maddesinde;

“Bu Kanunun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır.”

36' ncı maddesinde;

“Bu Kanunun 1 inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulü esastır.”

Pazarlık usulüyle görülebilecek işlerin sayıldığı 51/g maddesinde;

“Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi,” hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıdaki Kanun hükümleri birlikte değerlendirildiğinde anlaşılacağı üzere, ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması temel ilkelerdendir. Bu ilkelerin sağlanması için Kanun’un 36’ncı maddesinde yer alan Kapalı Teklif Usulü esas usul olarak belirlenmiş, diğer ihale usulleri ise belirli şartlarda uygulanacak istisnai hallerdir.

51/g maddesi Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisine izin vermekte ve dolayısıyla Belediyelerin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar için pazarlık ihalesi yapılması mümkün görülmemektedir.

Her ne kadar, 2886 sayılı Kanun'un “Kapsam” başlıklı 1’ inci maddesi; belediyelerin alım, satım, yapım, kira, hizmet trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanundaki yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmişse de, "Devletin özel mülkiyetindeki" ve "Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler" ifadelerinden; Belediyelerin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazların değil, Hazineye ait olan taşınmazların tarif edildiği anlaşılmaktadır.

Nitekim Danıştay 13’ üncü Dairesinin 21.10.2008 tarih ve E:2007/4476, K: 2008/6874 sayılı Kararında; “Belediyenin mülkiyetindeki taşınmazın, 2886 sayılı Kanun'un 51. maddesinin (g) bendi uyarınca, pazarlık usulü ile turizm amaçlı tesis yapılmak ve işletilmek üzere mülkiyetten gayri ayni hak tesis edilmek suretiyle, (daimi ve sürekli üst hakkı kurulmak suretiyle) 30 yıllığına kiralanmasına ilişkin belediye encümeni kararını, belediyelere ait taşınmazların "devletin özel mülkü" ve "devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yer" lerden olmadığı, bu nedenle 2886 sayılı yasa'nın 51/g maddesi kapsamında kiralanmasının, trampasının ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi yoluyla devrinin, olanaklı olmadığı gerekçesiyle, iptal eden mahkeme kararının hukuka uygun olduğu” hususu hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca 5393 sayılı Belediye Kanunu uyarınca Belediye; belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip olan ve “Devlet” tüzel kişiliğinden ayrı bir kamu tüzel kişiliğini ifade etmektedir. Bu nedenle, Belediyelerin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazların “Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malları” ile “Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler” kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olmadığı anlaşılmaktadır.

İdareye ait taşınmaz işlemlerin incelenmesi sonucunda; kuruma ait taşınmazlardan bir kısmının baz istasyonu alanı olarak kullanılmak üzere 2886 sayılı Yasa'nın 51'inci maddesinin (g) bendi kapsamında pazarlık usulü ile kiralandığı görülmüştür. Ancak hem 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun ilgili maddelerinde yer alan ifadelerden, hem de Danıştay Kararlarından belediyelerin özel mülkiyetinde yer alan taşınmazların “Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz mallar” kapsamında değerlendirilemeyeceği ve bu taşınmazlar için 2886 sayılı Kanun'un 51/g kapsamında ihale yapılamayacağı açıkça anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, belediye taşınmazlarının kira ihalesi 2886 sayılı Kanun'daki şartlar dikkate alınarak açık teklif usulü veya kapalı teklif usulü ile yapılmalıdır.

Kamu idaresi cevabında;

"Bulgu ile tespit edilen hata, mevcut kira sözleşmeleri bittikten sonra yeni kiralama döneminde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun ilgili maddeleri uyarınca ihale edilerek düzeltilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; mevcut kira sözleşmelerinin bitiminden sonra, yeni kiralama döneminde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun ilgili maddeleri uyarınca ihale yapılacağı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 7: Yapım İşleri Kapsamındaki All Risk Sigortaların Mevzuatta Belirtilen Şekilde Düzenlenmemesi

Yapım işlerinde iş ve işyerinin sigortalanmasına ilişkin zorunluluk 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 9'uncu maddesinde düzenlenmiştir. Diğer yandan, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 27'nci maddesinin (v) bendinde; yapım işlerinin şartnamelerinde iş ve işyerinin sigortalanması ile yapı denetimi ve sorumluluğuna ilişkin düzenlemelerin zorunlu olarak yapılması gerektiği belirtilmiş, benzer düzenleme 4735 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinin (r) bendinde de, sözleşmede bulunması gereken hususlar şeklinde yer almıştır.

İlgili mevzuat hükümlerinde, yüklenicinin yapım işinin yerine getirilmesinde genel bir koruma sorumluluğunun olduğu; bu sorumluluğun gereği olarak da, meydana gelebilecek her türlü kaza ve zararın vukuunu bertaraf etmek için, yüklenicinin iş yerinde gerekli bütün tedbirleri almak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Buna bağlı olarak da, Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 9'uncu maddesinde, yükleniciler tarafından yaptırılması gereken all risk sigortası ayrıntılı olarak düzenlenmiş ve sigorta poliçelerinde bulunması gereken hususlar ifade edilmiştir.

İdarenin 2017 yılı hesabının incelenmesi neticesinde:

Yapım işleri kapsamında idareye sunulan all risk sigorta poliçelerinin bazılarında, Şartname'nin aksine; İdarenin yazılı izni dışında, genişletilmiş bakım devresi teminatı hariç, geçici kabul tarihinden önce iptal edilemeyeceği ve süresinin kısaltılamayacağı, genişletilmiş bakım devresi teminatının ise kesin kabul tarihinden önce iptal edilemeyeceğine dair hükümlerin bulunmadığı;

Şartname'de, süre uzatımı veya cezalı çalışma sebebiyle iş süresinin uzaması ile iş artışı hallerinde, zeyilname ile sigorta bedelinin artırılması ve/veya sigorta süresinin uzatılması zorunlu olduğu düzenlendiği halde; İdarenin yapım işlerinde all risk sigortalarında bu süre uzatımının da yapılmadığı,

Police bedellerinin taksitle ödendiği durumlarda, Şartname'deki düzenlemenin aksine sigorta bedellerinin aylık ödendiğine ilişkin belgelerin İdareye ibraz edilmediği tespit edilmiştir. Oysaki all risk sigorta poliçelerinin mevzuata uygun olarak düzenlenmesi idare açısından bir teminat olup, poliçelerin belirtilen şartları taşımaması halinde karşılaşılabilecek olumsuz durumların, İdareye külfet getirilebileceği aşikardır.

Bu bakımdan İdarenin, all risk sigortası poliçelerinin mevzuatta belirtilen şekilde düzenlenmesini sağlaması ve takibini yapması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu ile yapım işleri kapsamında idarelere sunulan All Risk Sigorta Poliçelerinin; 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 9'uncu maddesi, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 27'inci maddesinin (v) bendi, 4735 Sayılı Kanun'un 7'inci maddesinin (r) bendinde iş ve işyerlerinin işe başlama tarihinden itibaren geçici kabul tarihine kadar All Risk Sigortası yapılması gerektiği; idarenin izni dışında, genişletilmiş bakım devresi teminatı hariç, geçici kabul tarihinden önce iptal edilemeyeceği ve bu sürenin kısaltılamayacağı, genişletilmiş bakım devresi teminatının ise kesin kabul tarihinden önce iptal edilemeyeceği, sigorta bedellerinin aylık ödendiğine ilişkin belgelerin idareye ibraz edilmesi hususlarına uygun olarak düzenlenmesi gerektiği belirtilmektedir.

Yapım işleri kapsamında idaremize sunulan All Risk Sigorta Poliçelerinin bazılarında, yukarıdaki bahse konu kanun ve hükümlere uygun olmadığı tespit edildiği ve All Risk Sigorta Poliçelerinin mevzuatta belirtilen şekilde düzenlenmesinin ve takibinin yapılması gerekliliği tarafımıza tebliğ edilmiştir.

Bu kapsamda yüklenicilerin idaremize gerçekleştirdikleri yapım işlerinde kapsamında sunulması gereken All Risk sigortaları Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 9'uncu maddesi esasları çerçevesinde hazırlanmaktadır. Ancak 2018 yılı ve sonrasında sözleşmeye bağlanacak yapım işleri kapsamında düzenlenecek All Risk Sigortalarının Denetim Raporunda belirtilen iş artışı olması ve/veya süre uzatımı olması gibi hallerde poliçe için zeyilname düzenlenmesi vs. gibi hususları giderecek şekilde ve ilgili mevzuatın tüm maddeleri açısından kontrolü sağlanarak hazırlanması hususu üzerinde hassasiyetle durulacaktır.

İdaremizce ihalesi yapılarak sözleşmeye bağlanan 2018 yılı yapım işlerimizde bahse konu olan 'İnşaat All Risk Sigorta Poliçeleri'nin mevzuata uygun bir şekilde yapılması ve eksikliklerinin giderilmesi için; teknik personelin gerekli eğitimler ile mevzuata hâkim olması sağlanacak olup, yine aynı bulguların tekrarlanmaması ve bu hususların idaremizi herhangi bir külfete sokmaması için gerekli bütün işlemlerin takibinin yapılacağı hususunu arz ederiz." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; 2018 yılı yapım işlerinde bahse konu olan 'İnşaat All Risk Sigorta Poliçeleri'nin mevzuata uygun bir şekilde yapılması ve eksikliklerinin giderilmesi için gereken dikkat ve özenin gösterileceği belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 8: Yüklenicinin Yapımını Üstlendiği İki Farklı Yapım İşinde Aynı Teknik Personelin Görevlendirilmesi

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin “İşin yürütülmesi için gerekli personel ve araçlar” başlıklı 19'uncu maddesinde;

“... ”

(6) Yüklenici, sözleşmesine göre işyerinde bulundurulması istenen teknik personelin isimleri ile belgelerini (diploma, meslek odası kayıt belgesi, noterden alınan taahhütname) Teknik Personel Bildirimi ile birlikte yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren beş gün içerisinde İdareye bildirmek zorundadır. İdare, bu personel hakkında gerekli incelemeyi yaptıktan sonra kabul edip etmediğini on gün içinde Yükleniciye bildirir. İdare tarafından bu süre içerisinde herhangi bir bildirim yapılmadığı takdirde Teknik Personel Bildirimindeki teknik personel kabul edilmiş sayılır.

(7) Yüklenici tarafından bildirilen teknik personelin İdare tarafından kabul edilmemesi halinde, kabul edilmeyen teknik personel yerine yeni bir teknik personel bildirilmesi için Yükleniciye beş gün süre verilir. Yüklenici, verilen süre içerisinde yeni bir teknik personel bildirmeye mecburdur. Aksi halde, teknik personel için sözleşmesinde öngörülen günlük cezalar uygulanır...” denilmektedir.

Diğer yandan, Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği'nin “Tanımlar” başlıklı 3'üncü maddesinde, şantiye şefi; konusuna ve niteliğine göre yapım işlerini yapı müteahhidi adına yöneterek uygulayan, mühendis veya mimar diplomasına sahip teknik personel olarak tanımlanmış aynı Yönetmelik'in “Yapı müteahhidi ile şantiye şefinin görev ve sorumlulukları” başlıklı 9'uncu maddesinde ise, yapım işleri yürütülen şantiyede, mühendis veya mimar diplomasına sahip olmak üzere bir şantiye şefinin bulundurulmasının zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır. Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nde de, usulüne uygun olarak teknik personel bulundurulmaması durumunda işin sözleşmesinde belirtilen cezaların uygulanacağı belirtilmiştir.

İdare tarafından ihale edilen “Sakarya Mahallesi 420 Ada 1-5-6-29 Parselleri İnşaat Rekonstrüksiyon Uygulama İş” ile “Sakarya Mahallesi 420 Ada 2-4-30-31-32-33 Parseller Rekonstrüksiyon Uygulama İş” ihalelerine ilişkin sözleşmelerin “Teknik Personel Bulundurulması” başlıklı 24'üncü maddelerinde ise:

“24.1.Yüklenici, İdari Şartnamenin 7.3.6.ncı maddesi uyarınca, bildirdiği teknik personelin onaylandığının kendisine bildirildiği tarihten itibaren aşağıda adet ve unvanları belirtilen teknik personeli iş yerinde devamlı olarak bulundurmak zorundadır.

Adet	Pozisyonu	Mesleki Unvanı	Mesleki Özellikleri
1	Şantiye Şefi	Mimar	En az 5 yıl deneyimli

24.2. Yüklenici, yukarıda adet ve unvanları belirtilen teknik personeli iş başında bulundurmadığı takdirde;

1- Şantiye Şefi için günlük gecikme cezasının ½ 'si TL/Gün,

...

24.5. Yukarıda öngörülen teknik personelin iş başında bulundurulmaması durumunda İdare öngörülen teknik personel iş başına getirilene kadar, herhangi bir ihtar gerek kalmaksızın işi durdurabilir.

24.6. Bu personelden, işin teknik ve idari denetimini yapmakla görevli olanlar, zorunlu hallerde ve yerine yine aynı niteliklere haiz olduğu idarece kabul edilmiş vekil bırakarak; diğerleri ise, hastalık, idarenin yazılı onayı ile yıllık izin kullanılması veya işle ilgili seyahat yapılması gibi sebeplerle işyerinden ayrılabilirler.” şeklinde düzenleme yapılmıştır.

İdarenin 2017 yılı hesabının incelenmesi neticesinde; “Sakarya Mahallesi 420 Ada 1-5-6-29 Parselleri İnşaat Rekonstrüksiyon Uygulama İşi” ile “Sakarya Mahallesi 420 Ada 2-4-30-31-32-33 Parseller Rekonstrüksiyon Uygulama İşi” kapsamında aynı teknik personelin şantiye şefi olarak çalıştırıldığı tespit edilmiştir. Oysaki İdarenin mevzuata uygun olarak hareket ederek her bir işi ayrı olarak değerlendirmesi, her iş için bir tane şantiye şefi talep etmesi ve sözleşmede belirtilen cezai müeyyideleri işletmesi gerekirdi.

Kamu idaresi cevabında; "Yapım İşleri Genel Şartnamesinin ‘İşin yürütülmesi için gerekli personel ve araçlar’ başlıklı 19’uncu maddesinde;

(6) Yüklenici, sözleşmesine göre işyerinde bulundurulması istenen teknik personelin isimleri ile belgelerini (diploma, meslek odası kayıt belgesi, noterden alınan taahhütname) Teknik Personel Bildirimi ile birlikte yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren beş gün içerisinde İdareye bildirmek zorundadır. İdare, bu personel hakkında gerekli incelemeyi yaptıktan sonra kabul edip etmediğini on gün içinde Yükleniciye bildirir. İdare tarafından bu süre içerisinde herhangi bir bildirim yapılmadığı takdirde Teknik Personel Bildirimindeki teknik personel kabul edilmiş sayılır.

(7) Yüklenici tarafından bildirilen teknik personelin İdare tarafından kabul edilmemesi halinde, kabul edilmeyen teknik personel yerine yeni bir teknik personel bildirilmesi için Yükleniciye beş gün süre verilir. Yüklenici, verilen süre içerisinde yeni bir teknik personel bildirmeye mecburdur. Aksi halde, teknik personel için sözleşmesinde öngörülen günlük cezalar uygulanır...’ denildiği belirtilmektedir.

Diğer yandan, “Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği’nin ‘Tanımlar’ başlıklı 3’üncü maddesinde, şantiye şefi; konusuna ve niteliğine göre yapım işlerini yapı müteahhidi adına yöneterek uygulayan, mühendis veya mimar diplomasına sahip teknik personel olarak tanımlanmış aynı Yönetmelik’in ‘Yapı Müteahhidi ile şantiye şefinin görev ve sorumlulukları başlıklı 9’uncu maddesinde ise, yapım işleri yürütülen şantiyede, mühendis veya mimarin diplomasına sahip olmak üzere bir şantiye şefinin bulundurulmasının zorunlu olduğu hüküm altına alındığı ve ‘Yapım İşleri Genel Şartnamesinde de, usulüne uygun olarak teknik personel bulundurulmaması durumunda işin sözleşmesinde belirtilen cezaların uygulanması gerekmektedir.” denilmektedir.

İdaremiz tarafından ihale edilen İnşaat Rekonstrüksiyon Uygulama İş i ihalelerine ilişkin sözleşmelerin ‘Teknik Personel Bulundurulması’ başlıklı 24’üncü maddelerinde belirtilen ve Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 19. maddesinin 6 ve 7. bendi ile Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliği’nin 3. ve 9. maddesine uygun olmadığının tespit edildiği, idaremizin mevzuata uygun olarak hareket ederek her bir iş için bir tane şantiye şefi talep etmesi ve sözleşmede belirtilen cezai müeyyideleri işletmesi gerektiği tarafımıza tebliğ edilmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın 4708 Sayılı Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği’nin 15. maddesinin 3. bendinde;

(3) Kontrol elemanı: Yapı denetim kuruluşunda görev alan kontrol elemanı, denetçi mimar ve denetçi mühendisin sevk ve idaresi altında görev yapar. Görevlendirildikleri yapılarda denetçi mimar ve mühendislerin vereceği görevi yerine getirir ve sorumluluğu altında bulunan işlerden dolayı denetçi mimar ve mühendisler ile birlikte müteselsilen sorumludur. Denetim yetkisi sınırları, inşaat alanı itibarı ile aşağıdaki tabloda belirtilmiştir:

İnşaat mühendisi ve mimar	30.000 m ²
Makine mühendisi	60.000 m ²
Elektrik mühendisi	120.000 m ²

denilmektedir.

İdareimiz tarafından ihale edilen İnşaat Rekonstrüksiyon Uygulama İşi' ihalelerine ilişkin olarak yapılan incelemede; 'Şantiye Şefi ünvanlı Teknik Personellerin 'Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği'nin 15. maddesinin 3. bendinde yer alan hükümleri sağladığı göz önünde bulundurularak uygun görülmekteydi.

Ancak; tarafınızca yapılan tespitler neticesinde ortaya çıkan şantiye şefinin sürekli şantiyede bulunması durumu değerlendirildiğinde, her bir işin ayrı bir tane şantiye şefi talep edilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Buna istinaden 2018 yılı yapım işlerimizde, her bir iş için ilgili işin sözleşmesinde belirtilen vasıflara haiz Mimar veya Mühendis ünvanlı farklı kişilerin şantiye şefi olarak Teknik Personel Taahhütnameleri ilgili mevzuat uygunluğu çerçevesinde düzenlenecektir. Uygunsuzluk görüldüğünde durumlarda sözleşmede belirtilen cezai müeyyideler işletilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; aynı yüklenici tarafından eş zamanlı yürütülen iki yapım işinde aynı teknik personelin bulundurulmasının gerekçeleri izah edildikten sonra bulguda belirtilen hususların kabul edildiği ve izleyen dönemlerde yapılacak yapım işlerinde teknik personel bulundurulmasına ilişkin mevzuat hükümlerine riayet edileceği belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 9: İdarenin Gelir Tahsilat Oranlarının Düşük Olması

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye Başkanının Görev ve Yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinin (f) bendinde Belediye başkanı belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmekle görevli ve yetkili kılınmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun 61'inci maddesinin birinci fıkrasında, muhasebe hizmeti;

"Gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleridir."

Şeklinde tanımlanmış, aynı maddenin ikinci fıkrasında muhasebe yetkilisinin, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 60'ıncı maddesinin (e) bendinde de, ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek mali hizmetler biriminin görevleri arasında sayılmıştır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un, "Ödeme zamanı ve önce ödeme" başlıklı 37'nci maddesinde; "*amme alacaklarının hususi kanunlarında belli edilen zamanlarda ödeneceği, hususi kanunlarında ödeme zamanı tespit edilmemiş amme alacaklarının ise Maliye Vekaletince belirtilecek usule göre yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödeneceği*" hükmü yer almaktadır. Kanun'un "Ödeme emri" başlıklı 55'inci maddesinin birinci fıkrasında; "*Amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, 7 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir "ödeme emri" ile tebliğ olunur.*" denilmektedir.

Belirtilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; amme alacaklarına ilişkin olarak amme borçlusuna bir "ihbarname" düzenlenmeli ve tebliğ edildikten sonra 1 ay içinde ödeme yapılması istenmelidir. Buna rağmen ödeme yapılmazsa borçluya, 7 gün içinde borçlarını ödemesi veya mal bildiriminde bulunması için bir "ödeme emri" düzenlenerek tebliğ edilmelidir.

İdarenin 2017 yılı hesabının incelenmesi neticesinde: Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetvelinde önemli görülen ancak tahakkuk tahsilat oranı düşük kalarak gelecek yıla devreden bazı gelir kalemleri aşağıda gösterilmiştir. İdarenin Mali Hizmetler Müdürlüğünün borcunu ödemeyen kişiler hakkında borcun ödenmesi ve yasal işlemlerin başlatılabilmesi için "Ödeme Emirlerini" zamanında düzenleyip daha sonra bu borçluları Hukuk İşleri Müdürlüğüne havale etmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Tablo 3: Tahsilat Oranı Düşük Katılma Payı ve Vergiler Tablosu

2017 YILI BÜTÇE GELİR KESİN HESAP CETVELİ							
Açıklama	Devreden Gelir Tahakkuku (TL)	2017 Yılı Tahakkuku (TL)	Toplam Tahakkuk (TL)	2017 Yılı Tahsilatı (TL)	Tahsilatın Ret ve İadeler (TL)	2017 Yılı Net Tahsilatı (TL)	Tahsil Oranı (%)
Arazi Vergisi	194.239,55	99.400,93	293.640,48	88.854,82		88.854,82	30,25
Çevre Temizlik Vergisi	3.616.249,89	2.768.679,28	6.384.929,17	2.026.134,81	3.880,95	2.022.253,86	31,67
Dahilde Alınan Diğer Mal ve Hizmet Vergileri	1.081.437,42	576.916,26	1.658.353,68	462.566,31	1.045,50	461.520,81	27,83
Eğlence Vergisi	267.376,48	343.810,50	611.186,98	226.065,01		226.065,01	36,98
İlan ve Reklam Vergisi	814.060,94	233.105,76	1.047.166,70	236.501,30	1.045,50	235.455,80	22,48
Yol Harcamalarına Katılma Payı	1.695,71	1.468,14	3.163,85	1.764,31		1.764,31	55,76

Kamu idaresi cevabında; "Rapora konu Belediye gelirlerinin tahsilat oranlarının artırılması için gerekli yasal süreçler başlatılarak takip edilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; bulguya konu edilen gelirlerin artırılması için gerekli çalışmaların başlatılacağı ve takibinin sağlanacağı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 10: Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

İdare sınırları içerisinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsilinin yapılmadığı görülmüştür.

27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik’te; elektronik haberleşme altyapısı, elektronik haberleşme şebekesi, geçiş hakkı, geçiş hakkı sağlayıcısı, işletmeci, geçiş hakkı ücreti ve geçiş hakkı ücret tarifesi gibi pek çok husus açıklanmıştır.

Aynı Yönetmelik’te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, Yönetmelik’te belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin sözleşmede yer alacağı hüküm altına alınmış, ayrıca 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik’e eklenmiştir.

Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği’nin 14’üncü maddesinde ise; büyükşehir ve ilçe belediyelerinin cadde, bulvar, meydan ve sokaklarında yapılacak tüm kazılardan elde edilecek gelirlerin büyükşehir belediyesi bünyesinde açılacak alt yapı yatırım hesabında toplanacağı ve söz konusu kazılardan elde edilen gelirlerin ilgili belediyeye aktarılacağı belirtilmiştir.

Öte yandan 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun 23’üncü maddesinde; büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları ile ilçe belediyelerinin tahsil ettikleri vergi ve diğer mali yükümlülükler dolayısıyla birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile su, atık su ve doğalgaz bedellerini zamanında yatırmamaları halinde, hem yatırılmama/aktarma yapılmama işleminden hem de aktarmanın yapılmamasından kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden üst yöneticiler ile mali hizmetler müdürlerinin sorumlu olacakları hükme bağlanmıştır.

İdarenin 2017 yılı hesabının incelenmesi neticesinde, söz konusu ücretlerin Büyükşehir Belediyesince tahsil edildiği ancak İdareye herhangi bir ücret aktarılmadığı, İdarenin ise söz konusu gelirin tahsili için takibat yapmadığı görülmüştür. İdarenin gerekli takibat işlemlerini başlatması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında;

"Altyapı Koordinasyon Merkezi Altyapı Tesisleri Ruhsat İşlemleri ve Zemin Açımı Uygulama Yönetmeliği uyarınca zemin tahrip bedeli, ruhsat harcı ve keşif bedeli Büyükşehir Belediyesince tahsil edilmektedir.

Yönetmeliğin 14'ncü maddesinde belirtilen "Sokakların kazısından elde edilen gelirler ilgili belediyeye aktarılır" hükmüne rağmen Belediyemiz sokaklarında yapılan kazılardan elde edilen gelirler Belediyemize aktarılmamaktadır. Bu nedenle düzenli olarak her yıl Büyükşehir Belediyesine yazı yazılmasına rağmen gelirler aktarılmamakla beraber, alacağımız tutarlarda bildirilmemektedir.

Tahsilat için gerekli yazışma ve takip işlemlerimiz devam edecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; Altyapı Koordinasyon Merkezi Altyapı Tesisleri Ruhsat İşlemleri ve Zemin Açımı Uygulama Yönetmeliği uyarınca zemin tahrip bedeli, ruhsat harcı ve keşif bedelinin Büyükşehir Belediyesince tahsil edildiği; Yönetmelik'in 14'ncü maddesinde belirtilen "Sokakların kazısından elde edilen gelirler ilgili belediyeye aktarılır" hükmüne rağmen İlçe Belediyesi sokaklarında yapılan kazılardan elde edilen gelirlerin kendilerine aktarılmadığı, her yıl Büyükşehir Belediyesine yazı yazılmasına rağmen gelirlerin aktarılmamasının yanısıra alacak tutarlarına ilişkin bilginin de verilmediği; tahsilat için gerekli yazışma ve takip işlemlerinin devam edeceği ifade edilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 23'üncü maddesinde; Büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları ile ilçe belediyelerinin tahsil ettikleri vergi ve diğer mali yükümlülükler dolayısıyla birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile su, atık su ve doğalgaz bedellerini zamanında yatırmamaları halinde, hem yatırılmama ve aktarma yapılmama işleminden hem de aktarmanın yapılmamasından kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden üst yöneticiler ile mali hizmetler müdürlerinin sorumlu olacakları hükme bağlanmıştır.

Yasal düzenleme uyarınca, Altındağ Belediyesi sınırları içindeki sokakların kazısından elde edilen ve Büyükşehir Belediyesince toplanan gelirlerin İdareye aktarılmasını temin için takip ve yazışmaların yapılması gerekmektedir.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 11: Çevre Temizlik Vergisi Payının ASKİ tarafından Süresinde Gönderilmesini Temin Etmek İçin Yasal Süreçlerin Başlatılmasının Gerekmesi

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 44'üncü maddesinde;

“ ...

Su ve kanalizasyon hizmetleri ayrı bir kanunla düzenlenmiş bulunan büyük şehir belediye sınırları ve mücavir alanlardaki çevre temizlik vergisi ise 20.11.1981 tarihli ve 2560 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulan su ve kanalizasyon idarelerince tahsil edilir.

...

Su ve kanalizasyon idareleri büyük şehir dahilindeki her ilçe veya ilk kademe belediyesinin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahsil ettiği çevre temizlik vergisi ile bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil ettiği gecikme zammının yüzde seksenini tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar bir bildirim ile ilgili belediyeye bildirerek aynı süre içinde öder. Tahsil edilen vergi ve gecikme zammının yüzde yirmisini ise münhasıran çöp imha tesislerinin kuruluş ve işletmelerinde kullanılmak üzere büyük şehir belediyesinin hesabına tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar aktarır. Büyük şehir belediye sınırları içinde bulunan belediyelerin kendileri tarafından tahsil edilen çevre temizlik vergisinin yüzde yirmisi aynı esaslar çerçevesinde büyük şehir belediyelerine aktarılır.

Tahsil ettiği vergiyi veya gecikme zammını yukarıda belirtilen süre içinde ilgili belediyeye yatırmayan idarelerden, bu tutarlar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.” denilmektedir.

Öte yandan 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 23'üncü maddesinde; büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları ile ilçe belediyelerinin tahsil ettikleri vergi ve diğer mali yükümlülükler dolayısıyla birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile su, atık su ve doğalgaz bedellerini zamanında yatırmamaları halinde, hem yatırılmama/aktarma yapılmama işleminden hem de aktarmanın yapılmamasından kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden üst yöneticiler ile mali hizmetler müdürlerinin sorumlu olacakları hükme bağlanmıştır.

Mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; büyükşehir belediyesi sınırları içerisindeki konutlara ait çevre temizlik vergisi ile bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil edilmesi gereken gecikme zammının su ve kanalizasyon idarelerince tahsil edileceği, tahsil edilen tutarın yüzde sekseninin tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar bir bildirim ile ilgili belediyeye bildirileceği ve aynı süre içerisinde ödeneceği, süresi içinde ilgili belediyeye aktarma yapmayan idarelerden, ödemedikleri tutarlar üzerinden 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı uygulanmak suretiyle tahsil edileceği, aktarmanın zamanında yapılmaması nedeniyle oluşacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden büyükşehir belediye başkanlarının, bağlı kuruluş genel müdürlerinin ve mali hizmetler müdürlerinin sorumlu olacakları hüküm altına alınmıştır.

İdarenin 2017 yılı hesabının incelenmesi neticesinde: ASKİ tarafından tahsil edilen çevre temizlik vergisinin idareye ortalama 60 gün içerisinde ödendiği, İdarenin ise söz konusu gelirin süresinde ödenmesi için veya 6183 sayılı Kanun'a göre işlem tesis edilmesi için gerekli çalışmaları başlatmadığı görülmüştür. Oysaki İdarenin mevzuat hükümleri doğrultusunda işlem tesis etmesi gerekirdi.

Kamu idaresi cevabında; "ASKİ tarafından Belediyemize geç aktarılan Çevre Temizlik Vergisi tutarı tahsilat tarihine göre kayıtlarımıza işlenmektedir. Dolayısıyla gecikilen her gün için ASKİ adına 6183 sayılı Kanun uyarınca gecikme zammı hesaplanmaktadır. Ancak bu zamlar düzenli olarak ASKİ'ye bildirilmemektedir.

Çevre Temizlik Vergisi Payının süresinde tahsil edilmesi için gerekli yasal takip ve çalışmalara başlanılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; ASKİ tarafından Altındağ Belediyesine geç aktarılan çevre temizlik vergisi tutarının tahsilat tarihine göre kayıtlara işlendiği; dolayısıyla gecikilen her gün için ASKİ adına 6183 sayılı Kanun uyarınca gecikme zammının hesaplandığı; ancak bu zamların düzenli olarak ASKİ'ye bildirilmediği; çevre temizlik vergisi payının süresinde tahsil edilmesi için gerekli yasal takip ve çalışmaların yapılacağı belirtilmiştir.

5216 sayılı Kanun ve 2464 sayılı Kanun'da, mevzuatta belirtilen payların belediyelerce birbirlerine zamanında aktarılmaması durumunda hangi sorumluluk hallerinin oluşacağı açıkça tanımlanmıştır. Bu nedenle, yasal düzenleme uyarınca, çevre temizlik vergisi payının süresinde tahsil edilmesi için gerekli yasal takip ve çalışmaların yapılması İdarenin yararına olacaktır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 12: Diğer Kamu Kurumlarınca Yapılan Kamulaştırmaların Emlak Vergisinin Takibi Açısından Tapu Müdürlüğünden Takip Edilmemesi

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 10'uncu maddesinin sondan üçüncü fıkrasında;

“Bu tescil ve terkin işlemi sırasında mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisi aranmaz. Ancak, tapu dairesi durumu ilgili vergi dairesine bildirir.”

Aynı Kanun'un “Vergilendirme” başlıklı 39'uncu maddesinde;

(Değişik: 24/4/2001 - 4650/20 md.) Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarihine esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunur.

Emlak vergisi beyannamesinin ek süreye rağmen verilmemiş olması halinde, kesinleşen kamulaştırma bedeli, kamulaştırmanın yapıldığı yıla ait vergi değeri yerine geçer ve bu değer üzerinden cezalı emlak vergisi tarhiyatı yapılır.” hükümleri yer almaktadır.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 23'üncü maddesinde;

“Bu Kanunun 33 üncü maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı vergi değerini tadil eden nedenlerin bulunması halinde (geçici ve daimi muafiyetten faydalanılması hali dahil) emlak vergisi bildirim verilmesi zorunludur. Devlete ait arazi için bildirim verilmez.” hükmü yer almakta,

Aynı Kanun'un 33'üncü maddesinde ise; *“Bir bina veya arazinin takvim veya ifraz edilmesi veya mükellefinin değişmesi” vergi değerini tadil eden sebepler arasında sayılmaktadır.*

Kanun'un 37'nci maddesinde de *“Bu Kanunda geçen Vergi dairesi tabiri, belediyeleri ifade eder.”* ifadesi yer almıştır.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemelere göre, emlak vergisi ve mükellefinin takibi ve güncellenmesi için, diğer kamu kurumlarınca yapılan taşınmaz kamulaştırmalarının, tapu müdürlüğünce belediyelere bildirilmesi gerekmektedir. Diğer yandan vergi değerini tadil eden nedenlerin oluşması halinde muafiyet kapsamında olanlar da dâhil yeni malik tarafından beyanname verilmesi gerekmektedir. Belirtilen bildirimlerin yapılmaması halinde taşınmaz ile ilgili daha önce emlak vergisi beyannamesi verilip verilmediği, mükellefte değişme olup olmadığı; taşınmaz değerindeki artışın tutarı bilinemeyecektir; bu durumda emlak vergisiyle ilgili eski durum ve eski mükellef adına borçlandırma devam edebilecektir.

Belediye sınırları içinde Ankara Büyükşehir Belediyesince 2015, 2016 ve 2017 yıllarında 116 adet, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, TEDAŞ Genel Müdürlüğü, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından da farklı mahallelerde kamulaştırmalar yapıldığı ancak bu bilgilerin Tapu Müdürlüğünce Altındağ Belediyesine iletilmediği anlaşılmıştır.

Emlak vergisinin mevzuatta belirtilen takip ve güncellemelerinin yapılabilmesi için, kamu kurumlarınca yapılan kamulaştırmaların Tapu Müdürlüğünce Belediyeye bildirilmesini temin etmek amacıyla gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "İlçemiz sınırları içerisinde yapılan kamulaştırmalar hakkında 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 10. maddesinde belirtilen "...Bu tescil ve terkin işlemi sırasında mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisi aranmaz. Ancak, tapu dairesi durumu ilgili vergi dairesine bildirir." hükmü gereğince kamulaştırılan taşınmazların Belediyemize bildirilmesi ile emlak vergisi yönünden vergilendirilmesi işlemleri sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 10'uncu maddesindeki "...*Bu tescil ve terkin işlemi sırasında mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisi aranmaz. Ancak, tapu dairesi durumu ilgili vergi dairesine bildirir.*" hükmü gereğince Altındağ İlçesi sınırları içerisinde yapılan kamulaştırmaların Belediyeye bildirilmesinin sağlanacağı ve emlak vergisi yönünden vergilendirilmesinin yapılacağı belirtilmiştir.

Bulgumuzda belirtilen çalışmaların yapılacağı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 13: Müze Paylarının Takibinin Yapılmaması

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Müze giriş ücretleri ile madenlerden belediyelere pay" başlıklı mükerrer 97'nci maddesinde:

"a) Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı milli saraylar hariç belediye ve mücavir alan sınırları içinde gerçek ve tüzelkişilerce işletilen her türlü müzelerin giriş ücretlerinin % 5'i belediye payı olarak ayrılır.

Belediye payı olarak ayrılan miktarın, tahsilini takip eden ayın 15 inci günü akşamına kadar müzenin bulunduğu yer (27.6.1984 gün ve 3030 sayılı Kanunun uygulandığı şehirde Büyük Şehir Belediyelerine) belediyesine ödenmesi mecburidir.

Büyük Şehir Belediyelerince tahsil edilen payın yüzde 75'i İçişleri Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre nüfusları oranında ilgili ilçe belediyelerine dağıtılır... ”denilmektedir.

Öte yandan 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 23'üncü maddesinde; büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları ile ilçe belediyelerinin tahsil ettikleri vergi ve diğer mali yükümlülükler dolayısıyla birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile su, atık su ve doğalgaz bedellerini zamanında yatırmamaları halinde, hem yatırılmama/aktarma yapılmama işleminden hem de aktarmanın yapılmamasından kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden üst yöneticiler ile mali hizmetler müdürlerinin sorumlu olacakları hükme bağlanmıştır.

Mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere büyükşehir belediyelerinin bulunduğu illerde belediye sınırları içerisinde işletilen müzelerin giriş ücretinin yüzde beşinin büyükşehir belediyelerine aktarılması, aktarılan tutarın yüzde 75'inin İçişleri Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre nüfusları oranında ilgili ilçe belediyelerine dağıtılması gerekmektedir. Söz konusu tutarların aktarılmaması halinde ise aktarmayı yapmayan idare yöneticilerinin sorumlu olabileceği aşikardır.

İdarenin 2017 yılı hesabının incelenmesi neticesinde: büyükşehir sınırları içerisinde; Anıtkabir, Anadolu Medeniyetleri Müzesi, Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi ve Etnografya Müzesi gibi pek çok müze bulunmasına rağmen büyükşehir belediyesince İdareye herhangi bir pay aktarılmadığı, İdarenin de söz konusu gelirin tahsili için takibat yapmadığı görülmüştür. İdarenin gereken takibat işlemlerini başlatmasının yararına olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "2464 Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca Büyükşehir Belediyesince tahsil edilen "Müze Giriş Ücretlerinden Belediyelere Pay" üzerinden hesaplanan ilçe belediyesi payı Belediyemize aktarılmamaktadır. Bu nedenle düzenli olarak her yıl Büyükşehir Belediyesine yazı yazılmasına rağmen paylar aktarılmamakla beraber, alacağımız tutarlarda bildirilmemektedir.

Tahsilat için gerekli yazışma ve takip işlemlerimiz devam edecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca Büyükşehir Belediyesince tahsil edilen müze giriş ücretlerinden İlçe belediyelerine aktarılması gereken payın Altındağ Belediyesine aktarılmadığı; her yıl Büyükşehir Belediyesine yazı yazılmasına rağmen payların gönderilmediği; tahsilat için gerekli yazışma ve takip işlemlerinin devam edeceği belirtilmiştir.

5216 sayılı Kanun ve 2464 sayılı Kanun'da, mevzuatta belirtilen payların belediyelerce birbirlerine aktarılmaması durumunda hangi sorumluluk hallerinin oluşacağı açıkça tanımlanmıştır. Bu nedenle, yasal düzenleme uyarınca, müze geliri payının tahsil edilmesi için gerekli yasal takip ve çalışmaların yapılması İdarenin yararına olacaktır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 14: Gecekondu Fonu Hesabının Bulunmaması

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun 12'nci maddesinde, bu Kanun'daki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin, ilgili belediyelerce açılacak özel hesaplarda toplanarak birer fon teşkil edileceği, aynı Kanun'un 13'üncü maddesinde ise, toplanan bu kaynakların hangi amaçlar için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre 12'nci madde gereğince teşkil edilen fonda toplanan paralar, belediyelerce, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla:

“a) Bu Kanun'daki amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında,

b) Islah olunacak gecekondu bölgeleri ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan projelerine göre yapılmasında veya onarılmasında,

c) Kendi bütçe imkânlarıyla karşılanamayan ve fakat bu kanun gereğince yapılması gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılır.”

Yukarıda mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere ilgili fonda biriken paralar 775 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinde açıklanan yerlerde kullanılabilir, bunun dışındaki yerlerde kullanılamayacaktır.

Öte yandan 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un "Taksitle ödeme, satış bedelinden pay verilmesi, belediyelere devir" başlıklı 5'inci maddesinde;

"... Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla % 10'u, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılır. Kalan kısmından ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 oranında pay verilir. ...Bu paylar tahsilini takip eden ayın yirmisine kadar ilgili idarelerin hesaplarına aktarılır. ..." hükmü yer almaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Belli bir amaca tahsisli gelirler ve alınan paylar" başlıklı 18'inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında;

"20/7/1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanununun 12 nci maddesi gereği kurulan fonda toplanacak paralar gelir bütçesinin ilgili bölümüne gelir kaydedilir. Diğer taraftan gider bütçesinin ilgili tertibine tahsis amacı doğrultusunda kullanılmak üzere ödenek konulur. Bu fondan yapılan harcamalarda 775 sayılı Kanunda belirtilen usul ve esaslar uygulanır." denilmektedir.

Kanun'da belirtilen payların mevzuatında belirtilen yerlere harcanmasını temin ve takip açısından fon hesabının açılması, fonda toplanması öngörülen payların bu hesaba yatırılması ve ayrı bir yardımcı hesap kodunda özel gelir koduyla muhasebeleştirilmesi uygun olacaktır.

İdarenin 2017 yılı hesabının incelenmesi neticesinde; 4706 sayılı Kanun'un 5'nci maddesi kapsamında yapılan satışlar nedeniyle Belediyeye aktarılması gereken tutarların izlenmesi ve 775 sayılı Kanun'da belirtilen hizmetlerin yerine getirilmesi için mevzuatta öngörülen bir fon hesabının oluşturulmadığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla gerek Hazineye ait taşınmaz satışlarından elde edilen gelirin ne kadar olduğu ve gelirin hangi amaçla kullanıldığı gerekse de Gecekondu Kanunu kapsamında yapılan harcama tutarı takip edilememektedir.

İdarenin Gecekondu Kanunu'nda öngörülen hizmetleri yerine getirebilmesi ve bu amaçla hesaba aktarılacak tutarlar için özel bir banka hesabı açması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "775 sayılı Gecekondu Kanununa göre tahsis yolu ile satışı yapılan daire bedelleri ile 2981 sayılı Kanuna göre tahsis yolu ile satışı yapılan arsa bedelleri nakden Belediye veznesinde tahsil edilmektedir. Bu bedeller ihtiyaç halinde Türkiye Vakıflar Bankası Samanpazarı Şubesi nezdinde ilgili yönetmeliğince açılmış olan 00158007292537108 no'lu banka hesabımıza aktarılmakta ilgili yönetmeliğinde belirlenen harcamalar da bu hesaptan yapılmaktadır. Bu hesabın bakiyesinin yetersiz kaldığı durumda aynı harcamalar Belediye bütçesinden karşılanmaktadır.

Bundan böyle fon hesabının işleyişi ilgili yönetmeliğinde belirtildiği şekilde yapılarak takip edilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; fon hesabının açıldığı ve hesabın işleyişi ile ilgili aksaklıkların mevzuata uygun olarak düzeltileceği belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 15: Peşin Bedelli Devirlerin Satış Bedellerinin Diğer Faaliyet Alacakları Hesabında İzlenmesi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "250 Arazi ve arsalar hesabı-Hesabın işleyişi" başlıklı 189'uncu maddesinde;

"Taksitle satılan arsa ve arazilerin, kayıtlı değeri bu hesaba, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu fark 600-Gelirler Hesabına alacak, satış bedelinden doğan alacaklar ilgisine göre 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı veya 227-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumsuz fark 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir."

"252 Binalar hesabı-Hesabın işleyişi" başlıklı 193'üncü maddesinde;

"Taksitle satılan binaların, kayıtlı değeri bu hesaba, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumlu fark 600-Gelirler Hesabına alacak, satış bedelinden doğan alacaklar ilgisine göre 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı veya 227-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına, ayrılmış olan amortisman tutarları 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumsuz fark 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir." hükmüne yer verilmiştir.

2017 yılı içinde 2 adet taşınmazın TEDAŞ'a bedelli olarak devredildiği, bütün devirlerin peşin ödemeye konu olmasına rağmen 37.838,30 TL tutarındaki bedelli devirlerin 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına kaydedildiği görülmüştür. Hâlbuki İdare taşınmazlarının peşin bedelli devre konu olması durumunda mezkûr hesabın kullanılmaması, doğrudan peşin tahsilat kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

Peşin bedelli devirlerin 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabında izlenmesi nedeniyle, 2017 yılı için mali tablolar 37.838,30 TL tutarında hatalı bilgi içermiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu konusu, peşin ödemeye konu 37.838,30 TL. tutarlı bedelli devir, sehven 127- Diğer Faaliyet Alacakları hesabına kaydedilmiştir.

Devam eden bütçe uygulama sürecinde kayıtların ilgili yönetmelik çerçevesinde yapılması sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; peşin ödemeye konu olan bedelli taşınmaz devrinin sehven 127- Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına kaydedildiği, devam eden bütçe uygulama sürecinde kayıtların ilgili Yönetmelik çerçevesinde yapılacağı belirtilmiştir.

Bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

8. EKLER**EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI****Tablo 4: Altındağ Belediyesi 31.12.2017 Tarihli Bilançosu**

AKTİF		2015	2016	2017	PASİF	2015	2016	2017	
		TL	TL	TL		TL	TL	TL	
I	DÖNEN VARLIKLAR	175.237.603,31	168.164.439,42	162.834.148,27	III	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	56.136.777,61	55.945.809,95	68.738.557,88
A	HAZIR DEĞERLER	137.320.783,93	133.707.855,81	121.036.932,14	C	FAALİYET BORÇLARI	11.355.423,83	22.168.716,63	37.571.552,87
3	Banka Hesabı	135.409.295,40	132.417.240,82	119.745.458,92	1	Bütçe Emanetleri Hesabı	11.355.423,83	20.413.127,93	37.571.552,87
4	Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesa (-)	0,00	1.230,51	690,52	2	Bütçeleştirilecek Borçlar Hesabı	0,00	1.755.588,70	0,00
8	Diğer Hazır Değerler Hesabı	0,00	0,03	0,03	D	EMANET YABANCI KAYNAKLAR	13.696.652,26	7.026.315,29	15.245.657,96
9	Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı	1.911.488,53	1.291.845,47	1.292.163,71	1	Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı	2.587.184,37	2.425.526,79	2.420.393,40
C	FAALİYET ALACAKLARI	23.883.738,95	19.618.659,30	28.110.075,31	2	Emanetler Hesabı	11.109.467,89	4.600.788,50	12.825.264,56
2	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	15.221.603,43	18.869.522,16	22.743.559,10	G	ÖDENECEK VERGİ ve DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	31.074.673,37	26.740.749,88	15.911.318,90
3	Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar	5.223.264,71	78.751,28	2.612.810,41	1	Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı	570.337,04	791.123,41	1.476.151,27
4	Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı	1.547.867,30	670.385,86	735.069,00	2	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı	398.499,75	391.681,47	989.425,33
5	Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı	1.891.003,51	0,00	2.018.636,80	3	Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Y	179.508,96	118.619,87	172.688,36
E	DİĞER ALACAKLAR	50,00	5.491,14	856,76	4	Kamu İdareleri Payları Hesabı	37.666,14	22.461,01	19.381,63
1	Kişilerden Alacaklar Hesabı	50,00	5.491,14	856,76	5	Vadesi Geçmiş Ertelemiş veya Taksitlend	29.888.661,48	25.416.864,12	13.253.672,31
F	STOKLAR	5.605.641,94	6.497.557,82	7.179.730,31	H	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLAR	10.028,15	10.028,15	10.028,15
1	İlk Madde ve Malzeme Hesabı	5.576.638,86	6.434.452,88	7.073.614,37	1	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	10.028,15	10.028,15	10.028,15

2	Ticari Mallar Hesabı	29.003,08	63.104,94	106.115,94	IV	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	21.766.658,25	22.308.171,74	22.276.994,95
G	ÖN ÖDEMELER	8.206.850,93	5.626.915,40	6.506.553,75	E	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	6.294.859,34	6.923.966,77	7.111.988,78
3	Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı	8.206.850,93	5.626.915,40	6.506.553,75	1	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	6.294.859,34	6.923.966,77	7.111.988,78
I	DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	220.537,56	2.707.959,95	0,00	F	GELECEK YILLARA AİT GELİRLER ve GİDER TA	15.471.798,91	15.384.204,97	15.165.006,17
1	Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı	220.537,56	2.707.959,95	0,00	2	Gider Tahakkukları Hesabı	15.471.798,91	15.384.204,97	15.165.006,17
II	DURAN VARLIKLAR	2.033.736.786,67	2.099.885.353,99	2.141.453.811,47	V	ÖZ KAYNAKLAR	2.131.070.954,12	2.189.795.811,72	2.213.272.406,91
B	FAALİYET ALACAKLARI	13.458,40	8.754.022,34	3.553.145,13	A	NET DEĞER	1.871.383.227,08	1.970.864.381,50	2.030.840.937,96
2	Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar	13.458,40	8.754.022,34	3.553.145,13	1	Net Değer / Sermaye Hesabı	1.871.383.227,08	1.970.864.381,50	2.030.840.937,96
D	MALİ DURAN VARLIKLAR	8.882.075,08	30.809.040,92	32.330.415,57	B	DEĞER HAREKETLERİ	0,00	0,00	0,00
1	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler He	4.725.900,08	23.652.865,92	25.174.240,57	1	Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı(-)	0,00	0,00	0,00
2	Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırıl	4.156.175,00	7.156.175,00	7.156.175,00	D	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	230.171.680,92	181.575.577,54	158.960.742,49
E	MADDİ DURAN VARLIKLAR	2.024.329.356,89	2.059.143.455,20	2.105.611.463,98	1	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	230.171.680,92	181.575.577,54	158.960.742,49
1	Arazi ve Arsalar Hesabı	724.659.072,56	756.386.845,06	756.257.343,80	F	DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	29.516.046,12	37.355.852,68	23.470.726,46
2	Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	1.109.090.623,88	1.130.833.710,09	1.178.098.216,35	1	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	29.516.046,12	37.355.852,68	23.470.726,46
3	Binalar Hesabı	283.334.519,76	303.080.391,30	332.578.637,37	2	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-)	0,00	0,00	0,00
4	Tesis, Makine, Cihaz ve Aletler Hesabı	8.784.199,26	9.208.432,13	9.437.943,32					
5	Taşıtlar Hesabı	22.826.928,19	23.553.847,32	26.682.723,49					
6	Demirbaşlar Hesabı	13.925.840,34	15.721.566,68	16.807.885,47					
8	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	146.153.079,84	214.051.103,82	282.727.864,93					
9	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	7.861.252,74	34.409.766,44	68.476.579,11					
1	Haklar Hesabı	1.347.121,02	1.350.910,82	1.429.993,62					
3	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	1.347.121,02	1.350.910,82	1.429.993,62					
H	DİĞER DURAN VARLIKLAR	511.896,30	1.178.835,53	-41.213,21					
1	Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran	974.594,35	1.641.533,58	1.727.231,48					

T.C. Sayıştay Başkanlığı

3	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	462.698,05	462.698,05	1.768.444,69					
AKTİF TOPLAMI		2.208.974.389,98	2.268.049.793,41	2.304.287.959,74	PASİF TOPLAMI		2.208.974.389,98	2.268.049.793,41	2.304.287.959,74
A	ÖDENEK HESAPLARI	19.267.453,08	15.103.781,81	16.810.937,76	A	ÖDENEK HESAPLARI	19.267.453,08	15.103.781,81	16.810.937,76
1	GÖNDERİLECEK BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	19.267.453,08	15.103.781,81	16.810.937,76	1	BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	19.267.453,08	15.103.781,81	16.810.937,76
B	NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET HESAPLARI	14.212.311,80	23.127.312,33	24.210.561,33	2	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN ÖDENEKLER HESABI	0,00	0,00	0,00
1	TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	14.212.311,80	23.127.312,33	24.210.561,33	B	NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET HESAPLARI	14.212.311,80	23.127.312,33	24.210.561,33
C	TAAHHÜT HESAPLARI	75.743.787,60	84.713.445,12	23.868.071,52	1	TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	14.212.311,80	23.127.312,33	24.210.561,33
1	GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	75.743.787,60	84.713.445,12	23.868.071,52	2	KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET EMANETLERİ HESABI	0,00	0,00	0,00
D	Diğer Nazım Hesaplar	38.141.185,21	38.141.185,21	29.679.585,47	C	TAAHHÜT HESAPLARI	75.743.787,60	84.713.445,12	23.868.071,52
1	Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı	38.141.185,21	38.141.185,21	29.679.585,47	1	GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	75.743.787,60	84.713.445,12	23.868.071,52
					D	Diğer Nazım Hesaplar	38.141.185,21	38.141.185,21	29.679.585,47
					1	Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı	38.141.185,21	38.141.185,21	29.679.585,47
GENEL TOPLAM		2.356.339.127,67	2.429.135.517,88	2.398.857.115,82	GENEL TOPLAM		2.356.339.127,67	2.429.135.517,88	2.398.857.115,82

***Açıklama:** Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği kapsamında; Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri ve Bütçe Gelirleri Tablolarında 830-Bütçe Giderleri ve 800-Bütçe Gelirleri hesaplarına nakit esasına göre gelir ve gider kayıtları yapılmakta, Faaliyet Sonuçları Tablosunda ise 630-Giderler ve 600-Gelirler hesaplarına tahakkuk esasına göre gelir ve gider kayıtları yapılmaktadır. Dolayısıyla raporun “Kamu İdaresinin Mali Yapısı ve Mali Tabloları Hakkında Bilgi” başlığı altında, 2016 yılı bütçe giderleri ve gelirlerinin ekonomik sınıflandırmasına yer verilmiş olup, bu tablolarda yer alan kalemler ile Raporun “Ekler” bölümünde yer alan “Faaliyet Sonuçları Tablosu”ndaki aynı kalemler arasındaki rakamsal farklar belirtilen sebepten kaynaklanmaktadır.

Tablo 5: Altındağ Belediyesi 2017 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu

Hesap Kodu	GİDERİN TÜRÜ	2015		2016		2017		Hesap Kodu	GELİRİN TÜRÜ	2015		2016		2017	
		TL	Kr	TL	Kr	TL	Kr			TL	Kr	TL	Kr	TL	Kr
630.01	Personel Giderleri	19.813.208	15	24.261.572	43	27.003.286	80	600.01	Vergi Gelirleri	63.887.336	53	77.755.934	1	72.908.778	6
630.02	Sosyal Güv. Kur. Devlet Primi Giderleri	3.325.194	86	3.658.826	94	3.840.949	21	600.03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	48.329.617	95	59.699.947	41	59.515.928	58
630.03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	67.045.469	74	90.236.124	64	97.207.971	49	600.04	Alınan Bağış ve Yardımlar İle Özel Gelirler	8.973.255	84	12.770.575	33	10.230.838	96
630.05	Cari Transferler	7.048.985	4	9.135.698	23	9.014.644	95	600.05	Diğer Gelirler	91.965.757	35	102.180.141	19	109.150.418	72
630.07	Sermaye Transferleri	1.426.625	13	0	0	0	0	600.11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	0	0	0	0	11.493	50
630.11	Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	1.369.119	14	6.000	0	0	0		GELİRLER TOPLAMI	213.155.967	67	252.406.597	94	251.817.457	82
630.12	Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	5.538.313	84	560.725	46	343.765	25		FAALİYET SONUCU	29.516.046	12	37.355.852	68	23.470.726	46
630.13	Amortisman Giderleri	64.779.120	5	68.279.398	77	70.271.129	11								
630.14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	13.293.885	60	16.572.369	49	20.324.592	32								
630.20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	0	0	676.967	47	0	0								
630.25	Bedelsiz Olarak Devredilen Stoklar	0	0	1.663.061	83	245.083	59								
630.99	Diğer Giderler	0	0	0	0	95.308	64								
GİDERLER TOPLAMI		183.639.921	55	215.050.745	26	228.346.731	36								

Tablo 6: Altındağ Belediyesi 2017 Yılı Nakit Akım Tablosu

NAKİT AKIŞLARI	2015		2016		2017	
	TL	Kr	TL	Kr	TL	Kr
A-) Faaliyetlerden Sağlanan Nakit Girişleri	213.155.967	67	252.406.597	94	251.817.457	82
B-) Faaliyetlerden Kaynaklanan Nakit Çıkışları	183.639.921	55	215.050.745	26	228.346.731	36
C-) Faaliyetlerden Sağlanan Net Nakit Girişi (A-B)	29.516.046	12	37.355.852	68	23.470.726	46
Yatırımlardan Sağlanan Nakit Akışları						
D-) Mali Olmayan Duran Varlık Alımları	2.197.114.982	77	2.200.720.535	70	2.285.923.260	52
E-) Mali Olmayan Duran Varlık Satışları	80.030.766	57	10.419.589	25	18.989.063	0
F-) Yatırımlardan Sağlanan Net Nakit Çıkışı (D-E)	-2.117.084.216	20	-2.190.300.946	45	-2.266.934.197	52
G-) Nakit Açık/ Fazlası (C-F)	-2.087.568.170	08	-2.152.945.093	77	-2.243.463.471	06
Finansman Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışları						
H-) Nakit Dışında Net Mali Varlık Edinimleri	10.069.881	56	41.964.082	42	44.466.386	95
I-) Net Yabancı Kaynak Artışları	77.903.435	86	78.253.981	69	91.015.552	83
K-) Finansman Faaliyetlerinden Sağlanan Net Nakit Girişleri (H-I)	67.833.554	30	36.289.899	27	46.549.165	88
L-) Nakit Stokundaki Net Değişim (G-K)	-2.019.734.615	78	-2.116.655.194	50	-2.196.914.305	18